

REPORT

2024

สถานการณ์หนี้ครัวเรือน
และหนี้ภาคธุรกิจของไทย
และผลกระทบต่อขีดความสามารถ
ทางการแข่งขันของเศรษฐกิจ

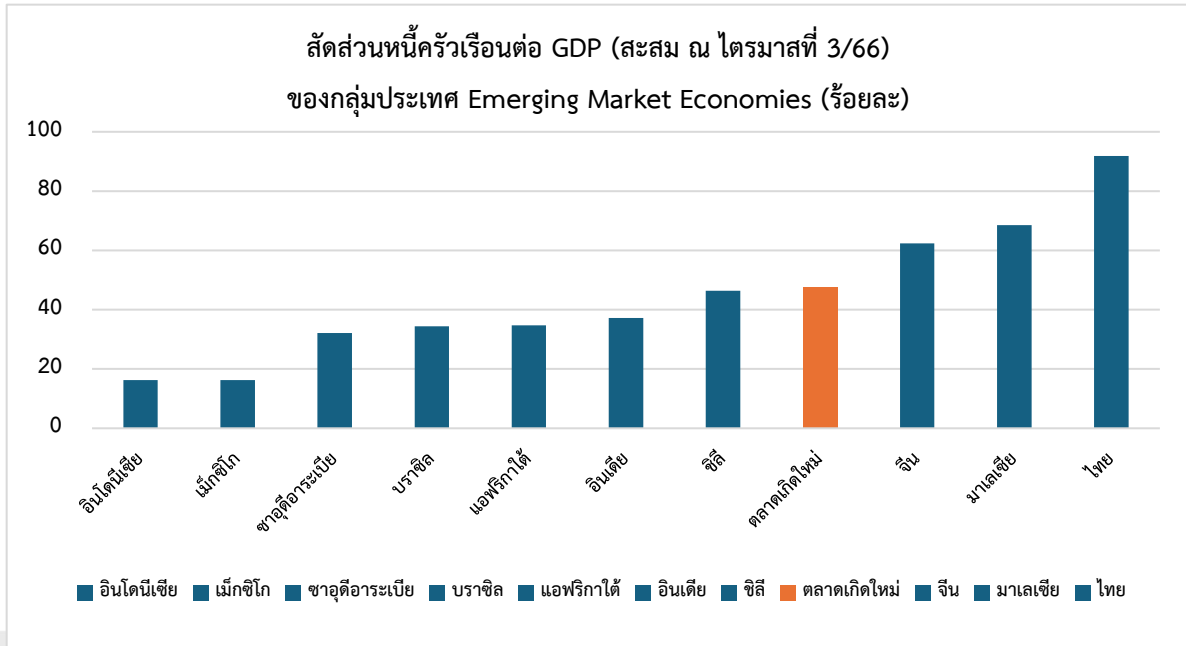
กองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพการแข่งขัน
สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์

สถานการณ์หนี้ครัวเรือน และหนี้ภาครัฐกิจของประเทศไทย และผลกระทบต่อขีดความสามารถทางการแข่งขันของเศรษฐกิจ

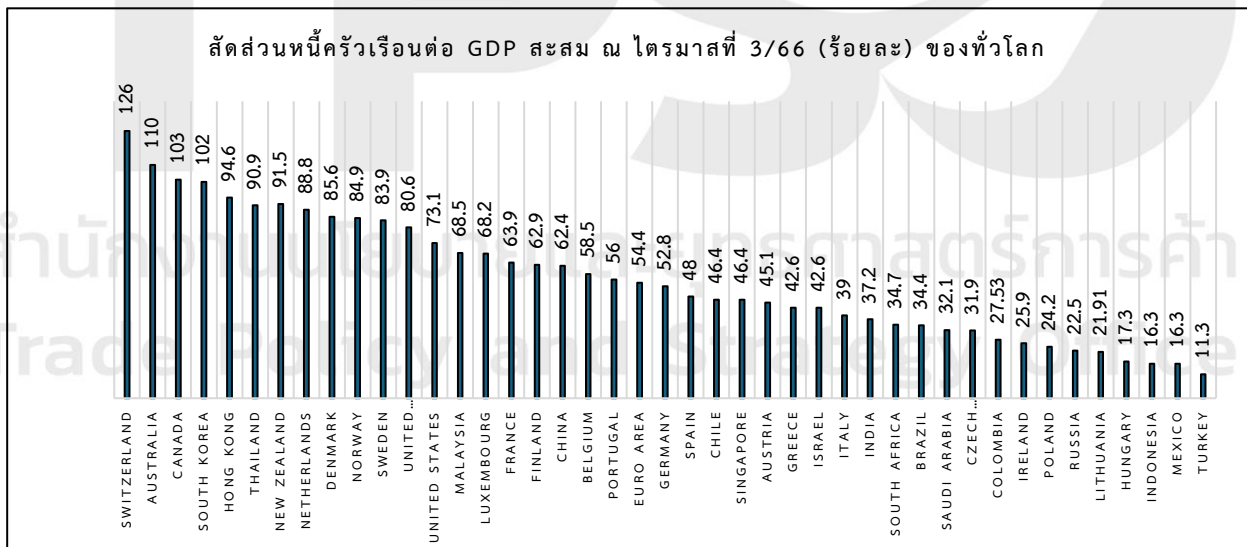
ประเด็นหนี้สินของประเทศไทยกลายเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจจากประชาชนภายในประเทศ เป็นวงกว้าง ถึงผลกระทบที่อาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพและความสามารถทางการแข่งขันของเศรษฐกิจไทยหรือไม่ หากพิจารณาจากข้อมูลในปัจจุบัน พบว่า ประเทศไทยมีหนี้ครัวเรือนเป็นมูลค่ากว่า 16.2 ล้านล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 90.9 ต่อ GDP หนี้ภาครัฐกิจ 12.7 ล้านล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 87.4 ต่อ GDP และ หนี้สาธารณะ 11.3 ล้านล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 62.5 ต่อ GDP

หากพิจารณาเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ที่จัดอยู่ในกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่ หรือ Emerging market economies เช่นเดียวกับไทย จากข้อมูลธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ (Bank of International Settlement: BIS) ปรากฏว่า ประเทศไทยมีสัดส่วนของหนี้ครัวเรือนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศตลาดเกิดใหม่ (Emerging market economies) ซึ่งเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 47.6 ต่อ GDP (ข้อมูลไตรมาสที่ 3/66) โดยประเทศตลาดเกิดใหม่อื่น ๆ ที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน เช่น อินโดนีเซีย อินเดีย จีน และมาเลเซีย มีสัดส่วนของหนี้ครัวเรือนต่อ GDP อยู่ในระดับร้อยละ 16.3 37.2 62.4 และ 68.5 ตามลำดับ

ที่มา: ธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ (2566) (<https://stats.bis.org/statx/srs/table/f3.1>)

ที่มา: tradingeconomics.com

สำหรับการศึกษาระดับหนี้ที่ยังไม่ลดทอนความมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ ได้มีงานศึกษาของทั้งองค์การระหว่างประเทศ และงานศึกษาของนักเศรษฐศาสตร์จากสถาบันวิชาการของต่างประเทศจำนวนมาก และได้ทำศึกษามาอย่างต่อเนื่อง จึงขอนำตัวอย่างบางผลการศึกษามาให้ข้อมูล เช่น Cecchetti, S.G., Mohanty, M.S., Zampollo, F. (2011) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับระดับหนี้ประเภทต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยใช้ข้อมูลระดับหนี้ในช่วงปี 2523 - 2549 ของประเทศในกลุ่ม OECD จำนวน 18 ประเทศ พบว่า หากประเทศมีระดับหนี้ครัวเรือนที่สูงกว่าร้อยละ 85 ต่อ GDP และหนี้ภาคธุรกิจที่สูงกว่าร้อยละ 90 ต่อ GDP มักส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศนั้นเข้าสู่ภาวะถดถอย ซึ่งจากผลการทดสอบ

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับหนี้ต่อ GDP กับอัตราการเติบโตของรายได้ต่อหัว ปรากฏว่า หากระดับหนี้ภาคธุรกิจต่อ GDP เพิ่มขึ้น 1 percentage point (เช่น 70% ต่อ GDP เป็น 71% ต่อ GDP) จะทำให้รายได้ต่อหัวของประเทศเติบโตลดลงร้อยละ 0.02 กล่าวคือ การเติบโตของรายได้ต่อหัวจะลดตัวลง ขณะที่หากระดับหนี้ครัวเรือนต่อ GDP เพิ่มขึ้น 1 percentage point จะทำให้รายได้ต่อหัวของประเทศเติบโตลดลงร้อยละ 0.025 ใกล้เคียงกับงานศึกษาของ Lombardi et al. (2017) นักเศรษฐศาสตร์ของธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ (Bank of International Settlement: BIS) พบว่า ระดับหนี้ครัวเรือนสูงสุดที่ประเมินว่า ไม่ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจอยู่ที่ระดับไม่เกินร้อยละ 80 ต่อ GDP ที่ยังคงรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไว้ได้ ดังนั้น กรณีที่ประเทศไทยมีระดับหนี้ครัวเรือนที่สูงมาก (ร้อยละ 90.9 ต่อ GDP) จึงทำให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ได้ประกาศเตือนให้ทางการเฝ้าระวังระดับหนี้ครัวเรือนของไทยว่า อาจกระทบต่อการบริโภคภาคเอกชนในระยะต่อไป

นายณัฐพงศ์ ยี่สุน่ นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ
นางสาวรุ่งทิพย์ ว่องไวกลยุทธ์ นักวิชาการพาณิชย์ปฏิบัติการ
นายจิรพัฒน์ ทองศิริพงศ์ นักวิชาการพาณิชย์
กองยุทธศาสตร์การพัฒนาศามารถทางการแข่งขัน
สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
กระทรวงพาณิชย์

หนี้ครัวเรือนของประเทศไทย

- ภาพรวมหนี้ครัวเรือนของประเทศไทย
- ประเมินการหนี้ครัวเรือนของประเทศไทย ปี 2567
- หนี้ครัวเรือน แยกตามภาค
- หนี้ครัวเรือน แยกตามช่วงวัย/เจนเนอเรชัน
- หนี้ NPLs ของภาคครัวเรือน

หนี้ครัวเรือนของประเทศไทย

ประเทศไทยมีหนี้ครัวเรือนสะสม ณ ไตรมาสที่ 3/66 มูลค่า 16.2 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 3.3 (YoY) และมีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 90.9 ต่อ GDP โดยหนี้จากสินเชื่อเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์เป็นหนี้ครัวเรือนที่มีมูลค่าสะสมมากที่สุด จำนวน 5.5 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 4.6 (YoY) (ขยายตัวมากเป็นอันดับ 2 รองจากหนี้จากสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับ) รองลงมาเป็นหนี้จากสินเชื่อส่วนบุคคล หนี้จากสินเชื่อเพื่อการประกอบธุรกิจ หนี้จากสินเชื่อเพื่อยานยนต์ หนี้จากสินเชื่ออื่น ๆ หนี้จากสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับ และหนี้จากสินเชื่อบัตรเครดิต ตามลำดับ

- **หนี้จากสินเชื่อเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์** มีมูลค่าสะสมอยู่ที่ 5.5 ล้านล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 33.8 ของมูลค่าหนี้ครัวเรือนทั้งหมด ขยายตัวร้อยละ 4.6 (YoY) ขยายตัวในอัตราชะลอลงจากไตรมาสที่ 2/66 ที่ขยายตัวร้อยละ 4.9 (YoY)

- **หนี้จากสินเชื่อส่วนบุคคล** มีมูลค่าสะสมอยู่ที่ 3.1 ล้านล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.3 ของมูลค่าหนี้ครัวเรือนทั้งหมด ขยายตัวร้อยละ 3.5 (YoY) เร่งตัวขึ้นจากอัตราขยายตัวร้อยละ 3.2 (YoY) ในไตรมาสที่ 2/66 สะท้อนถึงความต้องการสภาพคล่องของครัวเรือนบางกลุ่ม อาทิ กลุ่มที่รายได้ยังไม่ฟื้นตัว มีเหตุฉุกเฉินและจำเป็นต้องใช้เงิน หรือนำไปชำระหนี้สินหรือรีไฟแนนซ์หนี้บัตรเครดิต

- **หนี้จากสินเชื่อเพื่อการประกอบธุรกิจ** มีมูลค่าสะสมอยู่ที่ 2.9 ล้านล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.8 ของมูลค่าหนี้ครัวเรือนทั้งหมด ขยายตัวร้อยละ 0.2 (YoY) ชะลอลงจากที่ขยายตัวร้อยละ 0.5 (YoY) ในไตรมาสที่ 2/66

- **หนี้จากสินเชื่อเพื่อยานยนต์** มีมูลค่าสะสมอยู่ที่ 1.8 ล้านล้านบาท คิดเป็นสัดส่วน 11.2 ของมูลค่าหนี้ครัวเรือนทั้งหมด ขยายตัวร้อยละ 0.2 (YoY) ชะลอลงจากที่ขยายตัวร้อยละ 1.0 (YoY) ในไตรมาสที่ 2/66 เนื่องจากการเข้มงวดการปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งยังคงกำหนดเงื่อนไขสัญญาการกู้ยืมที่เข้มงวด จึงทำให้มีผู้ถูกปฏิเสธการขอสินเชื่อมากขึ้น

- **หนี้จากสินเชื่ออื่น ๆ** มีมูลค่าสะสมอยู่ที่ 1.6 ล้านล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9.9 ของมูลค่าหนี้ครัวเรือนทั้งหมด ขยายตัวร้อยละ 2.8 (YoY) ชะลอลงจากที่ขยายตัวร้อยละ 3.8 (YoY) ในไตรมาสที่ 2/66 โดยสินเชื่ออื่น ๆ ประกอบด้วย สินเชื่อเพื่อซื้อหลักทรัพย์ สินเชื่อเพื่อการศึกษา และสินเชื่อที่ไม่สามารถจำแนกวัตถุประสงค์การกู้ยืมได้

- **หนี้จากสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับ (สินเชื่อจำนำทะเบียนรถ สินเชื่อบัตรเครดิตเงินสด)¹** มีมูลค่าสะสมอยู่ที่ 8 แสนล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.1 ของมูลค่าหนี้ครัวเรือนทั้งหมด ขยายตัวร้อยละ

¹ สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับ หมายถึง สินเชื่อส่วนบุคคลเฉพาะที่ไม่มีทรัพย์สินเป็นหลักประกัน (Clean loan) โดยให้รวมถึงสินเชื่อที่เกิดจากการให้เช่าซื้อ และการให้เช่าแบบลีสซิง และสินเชื่อที่มีทะเบียนรถเป็นประกัน ที่ให้แก่บุคคลธรรมดาโดยไม่ได้ระบุวัตถุประสงค์ แบ่งได้เป็น 3 รูปแบบ คือ (1) ทำสัญญาและรับเงินไปทั้งก้อน (2) ทำสัญญาเพื่อรับเงินหมุนเวียน แล้วใช้บัตรเครดิตเงินสดเบิกเงินออกมาเมื่อต้องการใช้ และ (3) ทำสัญญาเช่าซื้อสินค้าแบบรายชิ้น ซึ่งมีผู้ให้บริการสินเชื่อที่สำคัญ เช่น ศรีสวัสดิ์, บัตรกดเงินสด (เช่น อีออน, โดสพิริเมียร์, Umay+, KTC cash, KTC proud, First choice), Pay Next ของทรู มั่นนี้ ภายใต้ผู้ให้บริการที่ชื่อว่า แอสเซนด นาโน, สินเชื่อพอมิส

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย (<https://shorturl.at/wGWXY>)

15.6 (YoY) เป็นหนี้ครัวเรือนที่มีการขยายตัวมากที่สุด แม้ว่าจะลดลงจากที่ขยายตัวร้อยละ 18.0 (YoY) ในไตรมาสที่ 2/66 ซึ่งหนี้สินจากสินเชื่อประเภทนี้เป็นสินเชื่อที่ขออนุมัติง่าย สะดวกรวดเร็ว เป็นการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของประชาชนแทนการใช้เงินกู้นอกระบบ เพื่อสนับสนุนการขาดสภาพคล่องชั่วคราวที่จำเป็นต่อการดำรงชีพหรือการประกอบอาชีพ อย่างไรก็ตาม หนี้สินเชื่อประเภทนี้มีอัตราดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมสูง ทั้งนี้ การขยายตัวของหนี้ครัวเรือนประเภทนี้ สะท้อนว่า ยังมีประชาชนกลุ่มเปราะบางที่สถานะทางการเงินขาดสภาพคล่อง หรือขาดแคลนรายได้ หรือรายได้ยังไม่กลับมาเพิ่มขึ้นได้เพียงพอต่อภาระรายจ่าย

- หนี้จากสินเชื่อบัตรเครดิต มีมูลค่าสะสมอยู่ที่ 5 แสนล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.8 ของมูลค่าหนี้ครัวเรือนทั้งหมด ขยายตัวร้อยละ 1.9 (YoY) ชะลอลงจากที่ขยายตัวร้อยละ 2.5 (YoY) ในไตรมาสที่ 2/66

หนี้ครัวเรือน ปี 2562 – 2566

หนี้ครัวเรือน	มูลค่าหนี้ครัวเรือนสะสม (ล้านบาท)				
	ณ Q3/66	ณ Q4/65	ณ Q4/64	ณ Q4/63	ณ Q4/62
หนี้ครัวเรือน	16.2 (+3.3%)	15.9 (+3.7%)	15.3 (+3.8%)	14.8 (+3.9%)	14.2 (+4.9%)
หนี้จากสินเชื่อเพื่อซื้อสินทรัพย์	5.5 (+4.6%)	5.3 (+5.2%)	5.1 (+5.2%)	4.8 (+5.3%)	4.6 (+4.7%)
หนี้จากสินเชื่อเพื่อรถยนต์	1.8 (+0.2%)	1.8 (-0.3%)	1.8 (+1.2%)	1.8 (+3.3%)	1.7 (+7.8%)
หนี้จากสินเชื่อบัตรเครดิต	0.5 (+1.9%)	0.5 (+5.2%)	0.5 (+1.6%)	0.5 (-1.3%)	0.5 (+9.1%)
หนี้จากสินเชื่อส่วนบุคคล	3.1 (+3.5%)	3.0 (+1.8%)	3.0 (+3.0%)	2.9 (+7.1%)	2.7 (+3.1%)
หนี้จากสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ	0.8 (+15.6%)	0.8 (+18.4%)	0.7 (+21.6%)	0.5 (-0.3%)	0.5 (+8.2%)
หนี้จากสินเชื่อเพื่อการประกอบธุรกิจ	2.9 (+0.2%)	2.9 (+2.0%)	2.8 (+4.3%)	2.7 (+4.5%)	2.6 (+1.4%)
หนี้จากสินเชื่ออื่น ๆ	1.6 (+2.8%)	1.6 (+3.9%)	1.5 (+0.6%)	1.5 (-3.4%)	1.6 (+0.5%)
หนี้ครัวเรือนต่อ GDP	90.9	91.4	94.7	94.2	84.1

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ประมาณการหนี้ครัวเรือนของประเทศไทย ปี 2567

ศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจทีทีบี (TTB Analytics) ประเมินหนี้ครัวเรือนของประเทศไทยจะขึ้นสู่ระดับร้อยละ 91.4 ต่อ GDP หรือมีมูลค่าประมาณ 16.9 ล้านล้านบาท โดยมี 3 สาเหตุหลัก ได้แก่ เศรษฐกิจและระดับรายได้ที่ฟื้นตัวช้า ต้นทุนทางการเงินสูงขึ้น และพฤติกรรมการก่อหนี้โดยชาควินัยทางการเงินที่ดี

เศรษฐกิจและระดับรายได้ที่ฟื้นตัวช้า ภาคเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยธุรกิจ SMEs เป็นส่วนใหญ่มีแนวโน้มฟื้นตัวช้า โดยเฉพาะการท่องเที่ยว ทำให้ฐานะทางการเงินของ SMEs ยังมีความเปราะบาง และจะกระทบต่อตลาดแรงงานกว่าร้อยละ 70 ของจำนวนแรงงานทั่วประเทศ ส่งผลให้ครัวเรือนบางส่วนอาจต้องกู้ยืมเงินเพิ่มเติมเพื่อทดแทนสภาพคล่องที่หายไป

ต้นทุนทางการเงินสูงขึ้น สินเชื่อรายย่อยที่มีความอ่อนไหวต่อการปรับขึ้นของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้จึงส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ ทำให้ลูกหนี้มีแนวโน้มผิดนัดชำระหนี้ในอัตราเร่งชัดเจนขึ้น นอกจากนี้ หนี้ที่ถูกพักหรือเลื่อนออกไปจากผลของมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้รายย่อยในช่วงที่เกิดวิกฤต จะถูกนำมาคิดทบทวน และมีส่วนทำให้ระดับหนี้ครัวเรือนในภาพรวมมีแนวโน้มปรับลดลงช้ากว่าปกติ

พฤติกรรมการก่อหนี้โดยชาควินัยทางการเงินที่ดี หนี้ครัวเรือนที่สูงกว่าระดับร้อยละ 80 ต่อ GDP จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในระยะยาว โดยหนี้ครัวเรือนของประเทศไทยได้เกินกว่าร้อยละ 80 ต่อ GDP มาตั้งแต่ปี 2558 ซึ่งเป็นหนี้เพื่อการอุปโภคบริโภคอย่างสินเชื่อส่วนบุคคลและสินเชื่อบัตรเครดิต ซึ่งเป็นหนี้ที่ไม่สร้างรายได้ในสัดส่วนค่อนข้างสูง

แหล่งอ้างอิงข้อมูล: สมาคมธนาคารไทย

หนี้ครัวเรือน แยกตามภาค

6 เดือนแรกของปี 2566 มีครัวเรือนที่มีหนี้สินคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 48.5 ของจำนวนครัวเรือนทั่วประเทศ ลดลงจากปี 2564 ที่มีสัดส่วนร้อยละ 51.5² อย่างไรก็ตาม จำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนกลับเพิ่มขึ้นจาก เฉลี่ยครัวเรือนละ 164,055 บาท (ปี 2564) เป็นครัวเรือนละ 208,331 บาท โดยเป็น **(1) หนี้สินสำหรับใช้ในครัวเรือน** จำนวน 163,115 บาท ประกอบด้วย หนี้สินเพื่อซื้อหรือเช่าซื้อบ้านและ/หรือที่ดิน เฉลี่ยครัวเรือนละ 88,624 บาท หนี้สินเพื่อใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค เฉลี่ยครัวเรือนละ 71,987 บาท และหนี้สินเพื่อการศึกษา เฉลี่ยครัวเรือนละ 2,504 บาท และ **(2) หนี้สินสำหรับใช้ในการลงทุนและอื่น ๆ** เฉลี่ยครัวเรือนละ 45,216 บาท ประกอบด้วย หนี้สินสำหรับนำไปใช้ทำการเกษตร เฉลี่ยครัวเรือนละ 27,990 บาท หนี้สินสำหรับนำไปใช้ทำธุรกิจ เฉลี่ยครัวเรือนละ 16,213 บาท และหนี้สินสำหรับใช้ในวัตถุประสงค์อื่น ๆ เฉลี่ยครัวเรือนละ 1,013 บาท

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนและสัดส่วนครัวเรือนที่เป็นหนี้มากที่สุด จำนวน 3,529,872 ครัวเรือนคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 61.4 ของครัวเรือนทั้งหมดในภาค รองลงมาเป็นภาคกลาง กทม. และ 3 จังหวัด (นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ) ภาคเหนือ และภาคใต้ ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนที่มีหนี้สิน 2,483,652 ครัวเรือน

² สำนักงานสถิติแห่งชาติสำรวจข้อมูลหนี้สินครัวเรือนทุก ๆ 2 ปี

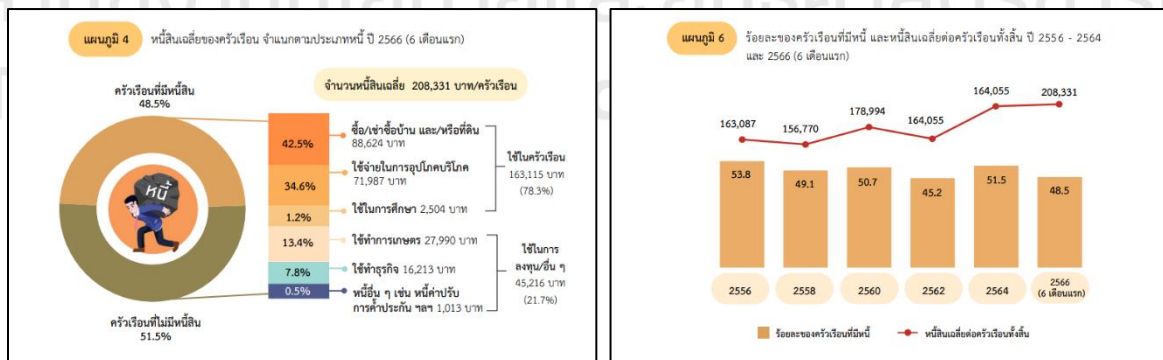
(สัดส่วน 46.1%) 2,012,854 ครั้วเรือน (สัดส่วน 36.9%) 1,975,872 ครั้วเรือน (สัดส่วน 50.6%) และ 1,391,180 ครั้วเรือน (สัดส่วน 46.8%) ตามลำดับ

ภาคใต้มีจำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครั้วเรือนมากที่สุด เฉลี่ยครั้วเรือนละ 233,738 บาท รองลงมาเป็น กทม. และ 3 จังหวัด (นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ) ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ ซึ่งมีหนี้สินเฉลี่ยต่อครั้วเรือนละ 233,350 บาท 202,532 บาท 193,252 บาท และ 184,225 บาท ตามลำดับ

หนี้สินครั้วเรือน แยกตามภาค ในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2566

รายการ	กทม./นนทบุรี/ ปทุมธานี/ สมุทรปราการ	กลาง	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้
จำนวนครั้วเรือน ที่เป็นหนี้ (ครั้วเรือน)	2,012,854	2,483,652	1,975,872	3,529,872	1,391,180
สัดส่วนครั้วเรือน ที่เป็นหนี้ (ร้อยละ)	36.9	46.1	50.6	61.4	46.8
จำนวนหนี้สินเฉลี่ย ต่อครั้วเรือน (บาท)	233,350	202,532	184,225	193,252	233,738

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หนี้ครั้วเรือน แยกตามช่วงวัย/เจนเนอเรชัน

ข้อมูลจากเครดิตบูโร หรือบริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด พบว่า กลุ่ม Gen Y (คนที่เกิดปี 2523 - 2541 หรืออายุ 25 - 43 ปี) เป็นกลุ่มวัยที่มีหนี้มากที่สุด และมีหนี้เสียมากที่สุดเช่นกัน ซึ่งจากสถิติในช่วงสิ้นสุดไตรมาสที่ 3/66 มีหนี้ 5.9 ล้านล้านบาท ซึ่งเป็นหนี้เสีย 3.9 แสนล้านบาท รองลงมาเป็นกลุ่ม Gen X (คนที่เกิดปี 2508 - 2522 หรืออายุ 44 - 58 ปี) มีหนี้ 4.1 ล้านล้านบาท ซึ่งเป็นหนี้เสีย 2.8 แสนล้านบาท

กลุ่ม Gen Baby Boomer (คนที่เกิดปี 2489 – 2508 หรืออายุ 58 – 77 ปี) มีหนี้สิน 1.3 ล้านล้านบาท ซึ่งเป็นหนี้เสีย 8.6 หมื่นล้านบาท กลุ่ม Gen Z (คนที่เกิดตั้งแต่ปี 2542 – 2546 หรืออายุ 20 - 24 ปี) มีหนี้สิน 2.5 แสนล้านบาท ซึ่งเป็นหนี้เสีย 1.8 หมื่นล้านบาท และกลุ่ม Silent (คนที่เกิดตั้งแต่ปี 2488 ลงมา หรืออายุ 78 ปีขึ้นไป) มีหนี้สิน 3.7 หมื่นล้านบาท ซึ่งเป็นหนี้เสีย 3.8 พันล้านบาท

ทั้งนี้ กลุ่ม Gen Y มักมีหนี้จากสินเชื่อรถยนต์ สินเชื่อส่วนบุคคล สินเชื่อที่อยู่อาศัย และสินเชื่อบัตรเครดิต จำนวนมาก ซึ่งปัจจุบันประชากรของประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นกลุ่ม Gen Y และ Gen Z และเป็นกำลังแรงงานสำคัญของเศรษฐกิจ มีจำนวนประมาณเกือบ 20 ล้านคน หรือสัดส่วนประมาณร้อยละ 30 ของจำนวนประชากรทั้งประเทศ มีปัญหาเรื่องการบริหารจัดการทางการเงิน และมักพบปัญหารายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย

หนี้ NPLs ของภาคครัวเรือน

หนี้ NPLs เป็นหนี้ที่ค้างชำระเกินกว่า 3 เดือนขึ้นไป นับตั้งแต่วันครบกำหนดสัญญา ซึ่งเมื่อสิ้นสุดไตรมาสที่ 4/66 ระบบธนาคารพาณิชย์มีหนี้ NPLs สะสมอยู่ที่ 492,833 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 1.3 (YoY) จากช่วงสิ้นสุดไตรมาสที่ 4/65 ซึ่งขณะนั้นมีหนี้ NPLs สะสมอยู่ที่ 499,199 ล้านบาท เนื่องจากหนี้ NPLs ของภาคธุรกิจมียอดสะสมลดลง อย่างไรก็ตาม หนี้ NPLs ทั้งระบบลดลงไม่มาก เนื่องจากหนี้ NPLs ของภาคครัวเรือนกลับเพิ่มขึ้นมากในปี 2566

หนี้ NPLs ที่เกิดจากการอุปโภคบริโภคของภาคครัวเรือนมีมูลค่าและสัดส่วนมากที่สุด และมียอดสะสมเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.3 (YoY) จากปีก่อนหน้า มาอยู่ที่ 157,677 ล้านบาท (ปี 2565 มียอดหนี้สะสมอยู่ที่ 140,432 ล้านบาท) ซึ่งหนี้ NPLs ของครัวเรือน เพิ่มขึ้นในทุกประเภท ทั้งหนี้เสียของบัตรเครดิต (+17.5%) หนี้สินรถยนต์ (+12.7%) หนี้เสียที่อยู่อาศัย (+12.3%) และหนี้เสียส่วนบุคคลอื่น ๆ (+10.6%) ไม่เพียงแต่หนี้ NPLs ของภาคครัวเรือนที่สูงขึ้น แต่หนี้ค้างชำระระหว่าง 1 - 3 เดือน ก็สูงขึ้น ซึ่งเป็นหนี้ประเภทที่ต้องเฝ้าระวัง มีมูลค่า 3.62 แสนล้านบาท ซึ่งเกือบครึ่งหนึ่งหรือประมาณ 1.7 แสนล้านบาท มาจากหนี้จากสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์

ข้อมูลจากเครดิตบูโร พบว่า คนวัยทำงานที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี มีหนี้เสียจากสินเชื่อส่วนบุคคล และสินเชื่อบัตรเครดิตอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ ยังพบว่ากลุ่มคนที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีหนี้เสียจากสินเชื่อรถยนต์ที่สูง เป็นกลุ่มสินเชื่อที่ต้องเฝ้าระวัง (SM loan) และเสี่ยงต่อการถูกยึดรถ นอกจากนี้ ยังมีข้อมูลที่น่าสนใจว่า หนี้ครัวเรือนและหนี้เสียจากสินเชื่อที่ไม่ได้มาจากสถาบันการเงินภายใต้การกำกับของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) มีมูลค่ามากกว่าหนี้จากสินเชื่อที่ได้จากสถาบันการเงินภายใต้การกำกับของ ธปท. หรือสินเชื่อที่มาจากธนาคารพาณิชย์ ประมาณ 7 เท่า และมีหนี้เสียสูงกว่าประมาณ 3 เท่า เช่น หนี้จากสหกรณ์

หนังสือภาคธุรกิจของประเทศไทย

- ภาพรวมหนังสือภาคธุรกิจของประเทศไทย
- คุณภาพของหนังสือหรือสินเชื่อภาคธุรกิจ
- หนังสือ NPLs ของภาคธุรกิจ

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
Trade Policy and Strategy Office

หนี้ภาคธุรกิจของประเทศไทย

ระหว่างปี 2556 - 2563 หนี้ภาคธุรกิจของประเทศไทยมีสัดส่วนค่อนข้างคงที่ไม่เกินร้อยละ 80 ต่อ GDP อย่างไรก็ตาม สัดส่วนของหนี้ภาคธุรกิจต่อ GDP สูงขึ้น ในช่วงที่เกิดสถานการณ์แพร่ระบาดไวรัสโควิด-19 เนื่องจากในช่วงเวลานั้น ธุรกิจบางรายขาดรายได้ จึงประสบกับปัญหาสภาพคล่อง จึงมีการก่อหนี้เพื่อเสริมสภาพคล่องควบคู่กับการนำไปใช้ในการลงทุน โดยภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือด้วยการให้สถาบันการเงินออกมาตรการให้สินเชื่อด้วยดอกเบี้ยต่ำ (soft loan) และการให้สินเชื่อฟื้นฟูแก่ภาคธุรกิจ โดยเฉพาะธุรกิจ SMEs

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ข้อมูล ณ ไตรมาสที่ 4/66 ธุรกิจในประเทศไทยมีหนี้สินสะสมเป็นมูลค่า 12.7 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 0.7 (YoY) ทำให้ภาพรวมทั้งประเทศมีหนี้ภาคธุรกิจคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 87.4 ต่อ GDP หนี้ภาคธุรกิจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราที่ชะลอลงจากเศรษฐกิจที่ฟื้นตัว การก่อหนี้ที่ลดลง รวมถึงรายได้ของธุรกิจกลับมาขยายตัว และมีความสามารถในการทำกำไรมากขึ้น จึงสามารถทยอยชำระคืนหนี้ โดยเฉพาะกลุ่มธุรกิจเคมีภัณฑ์และปิโตรเลียม อย่างไรก็ตาม ธุรกิจที่มีรายได้เกี่ยวเนื่องกับเศรษฐกิจการท่องเที่ยวยังคงไม่กลับมาอยู่ในระดับเดียวกันกับช่วงก่อนการแพร่ระบาดไวรัสโควิด-19 แม้ว่าเศรษฐกิจการท่องเที่ยวกลับมาฟื้นตัวแล้ว แต่ค่าใช้จ่ายต่อทริปยังคงต่ำกว่าภาค

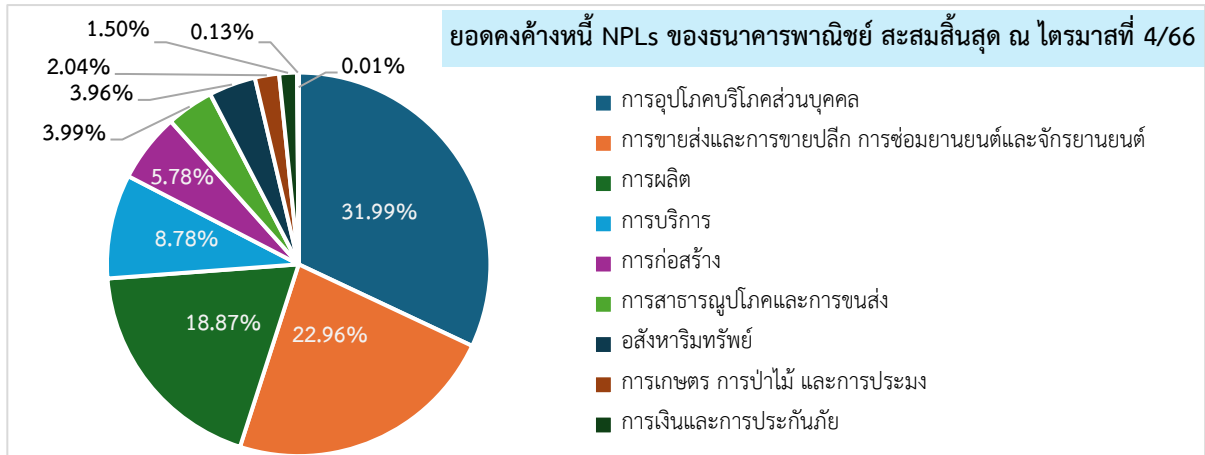
คุณภาพของหนี้สินหรือสินเชื่อภาคธุรกิจ

คุณภาพของหนี้สินหรือสินเชื่อภาคธุรกิจโดยรวมอยู่ในระดับดี หลังมีการบริหารจัดการคุณภาพหนี้ อย่างไรก็ตาม ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ข้อสังเกตว่า ยังต้องติดตามความสามารถในการชำระหนี้ของธุรกิจ SMEs โดยเฉพาะธุรกิจขนาดเล็กที่ได้รับแรงกดดันจากต้นทุนการผลิตที่ปรับตัวสูงขึ้น และอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้นมีผลต่อหนี้ของภาคธุรกิจที่สูงขึ้นเช่นกัน ทั้งนี้ ไตรมาสที่ 4/66 ธุรกิจ SMEs มีความต้องการขอสินเชื่อในอัตราที่ชะลอลง ส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากต้นทุนการกู้ยืมที่สูงขึ้น

จากรายงานผลการสำรวจภาวะและแนวโน้มสินเชื่อ (Credit Conditions Report) ซึ่งสะท้อนคุณภาพของหนี้สินธุรกิจในมุมมองการปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ในรายงานฉบับไตรมาสที่ 4 ปี 2566 ของธนาคารแห่งประเทศไทย พบว่า มาตรฐานการให้สินเชื่อภาคธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ยังคงเข้มงวดในทุกขนาดธุรกิจ โดยเฉพาะธุรกิจ SMEs บ่งชี้ว่า ธนาคารพาณิชย์ได้พบสัญญาณการขอสินเชื่อที่อาจมีความเสี่ยงกอบปรกับเศรษฐกิจไทยยังมีแนวโน้มฟื้นตัวช้า จึงทำให้ธนาคารพาณิชย์มีความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อทั้งแก่ธุรกิจขนาดใหญ่และธุรกิจ SMEs ทั้งนี้ คุณภาพหนี้ของภาคธุรกิจส่วนหนึ่งมาจากความสามารถทำกำไรของภาคธุรกิจ หากภาคธุรกิจมีความสามารถทำกำไรที่สูงขึ้น จะมีความสามารถในการชำระหนี้ได้มากขึ้น ย่อมทำให้คุณภาพของหนี้สินภาคธุรกิจดีขึ้นตามไปด้วย

ขณะที่หนี้ NPLs ของภาคธุรกิจ เมื่อสิ้นสุดไตรมาสที่ 4/66 ธนาคารพาณิชย์มียอดหนี้ NPLs สะสมจากภาคธุรกิจ เป็นมูลค่า 335,156 ล้านบาท (-6.6%) ลดลงจากปีที่แล้วในเกือบทุกหมวด ยกเว้นการก่อสร้าง การเกษตร การป่าไม้ และการประมง และการเหมืองแร่และเหมืองหิน ซึ่งมียอดสะสมของหนี้ NPLs เพิ่มขึ้น หากพิจารณาในมูลค่าของยอดหนี้สะสม ภาคธุรกิจขายส่งและขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์ เป็นภาคธุรกิจที่มีมูลค่าหนี้ NPLs มากที่สุด สะสมอยู่ที่ 113,136 ล้านบาท (สัดส่วนร้อยละ 23.0 ของมูลค่าหนี้ NPLs ทั้งหมด) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.3 ของสินเชื่อรวมของหมวดธุรกิจนี้ ขณะที่ภาคการเกษตร การป่าไม้ และการประมง เป็นภาคธุรกิจที่มีสัดส่วนหนี้ NPLs ต่อสินเชื่อรวมมากที่สุด ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 10.7 ของสินเชื่อรวมในหมวดธุรกิจนี้

หนี้ NPLs ของธุรกิจ SMEs ในไตรมาสที่ 4/66 ธนาคารพาณิชย์มียอดคงค้างสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หรือหนี้ NPLs กับธุรกิจ SMEs มูลค่ารวม 235,367 ล้านบาท ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า (ไตรมาสที่ 4/65) ร้อยละ 7.5 (YoY) และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.2 ของสินเชื่อทั้งหมดที่ให้แก่ธุรกิจ SMEs ทั้งนี้ ธุรกิจ SMEs มีหนี้ NPLs ในสัดส่วนค่อนข้างทรงตัวจากปีก่อนหน้าที่ผ่านมา

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

TPSO

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
Trade Policy and Strategy Office

ยอดสะสมของหนี้ NPLs (มูลค่า Gross NPLs) ในระบบธนาคารพาณิชย์
จำแนกตามประเภทธุรกิจ (ISIC Rev.4)

สาขา	ยอดสะสม (ล้านบาท)				
	ณ Q4/66	ณ Q4/65	ณ Q4/64	ณ Q4/63	ณ Q4/62
การอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล	157,677 (+12.3%)	140,432 (-2.3%)	143,717 (-0.5%)	144,380 (+2.7%)	140,573 (+16.7%)
- หนี้ที่อยู่อาศัย	91,035 (+12.3%)	81,055 (-11.9%)	91,996 (-2.8%)	94,636 (+7.8%)	87,787 (+20.4%)
- หนี้รถยนต์	25,123 (+12.7%)	22,288 (+25.7%)	17,736 (+4.5%)	16,965 (-21.0%)	21,479 (+21.0%)
- หนี้บัตรเครดิต	8,581 (+17.5%)	7,304 (+19.2%)	6,128 (-4.1%)	6,387 (-3.4%)	6,611 (+13.5%)
- หนี้ส่วนบุคคลอื่น ๆ	32,938 (+10.6%)	29,785 (+6.9%)	27,858 (+5.6%)	26,392 (+6.9%)	24,696 (+2.9%)
การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และ จักรยานยนต์	113,136 (-10.0%)	125,771 (-0.4%)	126,326 (+3.2%)	122,425 (+8.3%)	113,050 (-89.9%)
การผลิต	93,014 (-6.3%)	99,294 (-15.1%)	116,927 (+6.7%)	109,565 (-2.2%)	111,998 (-8.9%)
การบริการ	43,251 (-0.2%)	43,358 (-5.8%)	46,030 (+9.9%)	41,880 (+48.7%)	28,168 (-4.2%)
การก่อสร้าง	28,504 (+3.6%)	27,512 (+14.0%)	24,132 (+8.2%)	22,309 (+20.2%)	18,554 (+32.6%)
การสาธารณูปโภคและการขนส่ง	19,655 (-7.0%)	21,128 (+29.4%)	16,329 (-43.8%)	29,058 (+368.8%)	6,198 (-9.5%)
กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	19,497 (-21.1%)	24,712 (-24.2%)	32,605 (+5.5%)	30,916 (+0.3%)	30,815 (+26.7%)
การเกษตร การป่าไม้ และการประมง	10,064 (+24.3%)	8,094 (-19.0%)	9,998 (+5.4%)	9,486 (+40.6%)	6,748 (+36.1%)
กิจกรรมการเงินและการประกันภัย	7,377 (-11.3%)	8,314 (-21.7%)	10,623 (+9.6%)	9,693 (+87.9%)	5,158 (-9.4%)
การเหมืองแร่และเหมืองหิน	623 (+13.1%)	551 (-86.4%)	4,037 (+14.1%)	3,539 (-5.8%)	3,756 (+38.6%)
อื่น ๆ	34 (0.0%)	34 (+209.1%)	11 (+10.0%)	10 (+42.9%)	7 (-56.3%)
รวมทั้งหมด	492,833 (-1.3%)	499,199 (-5.9%)	530,736 (+1.4%)	523,261 (+12.5%)	465,026 (+4.8%)

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

สัดส่วนหนี้ NPLs ต่อสินเชื่อรวมในแต่ละหมวด

สาขา	ยอดสะสม (ล้านบาท)	สัดส่วนต่อสินเชื่อรวม (ร้อยละ)
	ณ Q4/66	
การอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล	157,677	2.88
- หนี้ที่อยู่อาศัย	91,035	3.33
- หนี้รถยนต์	25,123	2.13
- หนี้บัตรเครดิต	8,581	3.57
- หนี้ส่วนบุคคลอื่น ๆ	32,938	2.48
การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์ และจักรยายนต์	113,136	5.30
การผลิต	93,014	4.38
การบริการ	43,251	4.15
การก่อสร้าง	28,504	8.19
การสาธารณูปโภคและการขนส่ง	19,655	1.82
กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	19,497	2.60
การเกษตร การป่าไม้ และการประมง	10,064	10.65
กิจกรรมการเงินและการประกันภัย	7,377	0.15
การเหมืองแร่และเหมืองหิน	623	0.98
อื่น ๆ	34	0.01
รวมทั้งหมด	492,833	2.66

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ผลกระทบของหนี้ครัวเรือน และหนี้ภาคธุรกิจ

ต่อขีดความสามารถการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

- ผลกระทบของหนี้ครัวเรือนต่อเศรษฐกิจของประเทศ
- ผลกระทบของหนี้ภาคธุรกิจต่อเศรษฐกิจของประเทศ
- ผลกระทบของหนี้เสีย (NPLs) ต่อธนาคารพาณิชย์และระบบเศรษฐกิจ
- สรุปการส่งผ่านผลกระทบของหนี้ครัวเรือน และหนี้ภาคธุรกิจ ต่อเศรษฐกิจของประเทศ

ผลกระทบของหนี้ครัวเรือน และหนี้ภาคธุรกิจ ต่อขีดความสามารถการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

ผลกระทบของหนี้ครัวเรือนต่อเศรษฐกิจของประเทศ

งานศึกษาของต่างประเทศและไทยส่วนใหญ่ให้ข้อสรุปผลของการก่อหนี้ครัวเรือนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยหนี้ครัวเรือนมักจะส่งผลดีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพียงระยะสั้นเท่านั้น (ระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี) แต่กลับมีผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจมากกว่าในระยะปานกลางถึงยาว อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้เติบโตช้าอยู่เป็นระยะเวลานาน ทั้งในกรณีประเทศพัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนา เช่น Lombardi et al. (2017) ให้ข้อมูลว่า ในระยะสั้น (ระยะเวลา 1 ปี) การเพิ่มขึ้นของสัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ส่งผลทางบวกต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจผ่านการบริโภคของภาคครัวเรือนที่เพิ่มขึ้น แต่ในระยะยาว (ระยะเวลามากกว่า 1 ปี) การเพิ่มขึ้นของสัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ต่อไปเรื่อย ๆ กลับส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เนื่องจากครัวเรือนจำเป็นต้องนำรายได้มาใช้คืนหนี้ แทนที่จะนำรายได้ที่ได้ไปใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค International Monetary Fund หรือ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (2017) พบว่า หนี้ครัวเรือนและหนี้ภาคธุรกิจที่อยู่ในระดับสูง นำไปสู่ภาวะวิกฤตทางการเงินได้ ดังตัวอย่างที่เคยเกิดวิกฤตทางการเงินโลก (financial crises) แม้ว่าการก่อหนี้ครัวเรือนจะเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจในระยะสั้น เนื่องจากการก่อหนี้ครัวเรือนที่มากขึ้นเป็นผลมาจากครัวเรือนคาดการณ์รายได้ที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตเพิ่มขึ้น จึงมีความมั่นใจที่จะก่อหนี้ขนาดใหญ่ เช่น หนี้จากสินเชื่อที่อยู่อาศัย ซึ่งในระยะสั้นจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการว่างงานลดลงอยู่ในระดับต่ำ อย่างไรก็ตาม หนี้ครัวเรือนที่อยู่ในระดับสูงขึ้นเรื่อย ๆ กลับส่งผลให้เกิดความไม่มีเสถียรภาพทางการเงินและเศรษฐกิจมหภาคของประเทศในระยะปานกลาง และเกิดผลย้อนกลับดังกล่าวภายในระยะเวลา 3 - 5 ปีต่อมา และสามารถลุกลามเป็นสาเหตุให้เกิดวิกฤตของภาคธนาคารได้อีกด้วย โดยกระบวนการส่งผ่านผลกระทบของหนี้ครัวเรือน เริ่มจากหนี้ครัวเรือนที่อยู่ในระดับสูง ส่งผลให้รายได้ของภาคครัวเรือนลดลง ความสามารถในการใช้จ่ายที่ลดลงตามภาระหนี้สินที่เพิ่มขึ้น ครัวเรือนจึงลดการบริโภคสินค้า ส่งผลให้ภาพรวมของอุปสงค์ทั้งประเทศลดลง และส่งผลกระทบต่อไปยังตลาดสินค้าของภาคธุรกิจหดตัว นำไปสู่การจ้างงานที่ลดลง เกิดความเสี่ยงต่อแนวโน้มที่จะมีอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้น จนส่งผลกระทบต่อภาพรวมเศรษฐกิจหดตัวในท้ายที่สุด เนื่องจากบรรดาลินเชื่อของภาคครัวเรือนที่ได้รับส่วนใหญ่ไม่สามารถนำไปสร้างความมั่งคั่งให้เพิ่มขึ้นในอนาคตได้ อีกทั้งยังเป็นหนี้สินที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ แต่กลับสร้างความเปราะบางต่อการรับมือจากสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดและผลกระทบเชิงลบจากปัจจัยภายนอก โดยเฉพาะความเสี่ยงที่มักเกิดกับกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและมีภาระหนี้สินสูง นอกจากนี้ ภาระหนี้สินที่มากขึ้นยังมีส่วนผลักดันสร้างนิสัยไม่เหมาะสมในระยะยาว ทั้งพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินอย่างรวดเร็วและเกินรายได้ ลดทอนความสามารถในการออมเงิน เพิ่มความเสี่ยงต่อการรับมือจากสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด ซึ่งจะกลายเป็นปัญหาให้ภาครัฐต้องจัดการแก้ไขมากขึ้น โดยจากผลการศึกษาบ่งชี้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างหนี้ครัวเรือนกับ GDP ที่ส่งผลกระทบผ่านการบริโภค โดยหนี้ครัวเรือนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ติดต่อกันเป็นระยะเวลา 3 ปีขึ้นไป จะทำให้ GDP ของประเทศในอีก 3 ปีข้างหน้าหดตัวลงประมาณร้อยละ 1.25 และการว่างงานจะสูงขึ้นใน 4 ปีข้างหน้า นอกจากนี้ ระดับของหนี้ครัวเรือน

ส่งผลต่อ GDP ของประเทศแตกต่างกัน หากในปัจจุบันประเทศมีหนี้ครัวเรือนอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งต่ำกว่าร้อยละ 10 ต่อ GDP การก่อหนี้ที่เพิ่มขึ้นจะยังไม่สร้างผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจ แต่หากปัจจุบันประเทศมีหนี้ครัวเรือนที่มากกว่าร้อยละ 30 ต่อ GDP การก่อหนี้ที่เพิ่มขึ้นจะเริ่มส่งผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจในระยะปานกลางถึงยาวมากขึ้นตามลำดับของระดับหนี้ครัวเรือน นอกจากนี้ ขนาดของผลกระทบยังขึ้นอยู่กับความแข็งแกร่งของระบบการเงินประเทศและรูปแบบการดำเนินนโยบายของประเทศนั้น ๆ ด้วย โดยประเทศที่มีระบบและมาตรการทางการเงินที่ค่อนข้างเข้มงวด ฟังหาเงินทุนจากต่างประเทศและมีความเหลื่อมล้ำทางรายได้น้อย จะสามารถรับมือและจัดการกับผลกระทบได้ดีกว่า ทั้งนี้ เครื่องมือสำคัญในการดูแลความเสี่ยงที่ภาครัฐใช้กำกับดูแลหนี้ภายในประเทศ อาทิ การกำหนดเพดานอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกัน (Loan to Value ratio) การกำหนดอัตราส่วนภาระหนี้ต่อรายได้รวม (Debt to Income ratio) เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีงานศึกษาของ Donghyun Park, Kwanho Shin, and Shu Tian (2018) นักวิเคราะห์จากธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (ADB) ซึ่งศึกษาผลกระทบของการสูงขึ้นของระดับหนี้ครัวเรือนและหนี้ภาคธุรกิจต่อเศรษฐกิจ ทั้งกรณีประเทศพัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนา พบว่า การเพิ่มขึ้นของระดับหนี้ครัวเรือนมักช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจในระยะสั้นมาก แต่หลังจากนั้นอีก 3 ปีข้างหน้า กลับส่งผลตรงกันข้ามต่อเศรษฐกิจ สำหรับผลกระทบต่อการลงทุน การก่อหนี้ครัวเรือนที่มากขึ้นส่งผลให้การลงทุนของประเทศขยายตัวในทันที แต่การขยายตัวกลับเริ่มลดลงในระยะปานกลาง ในทางกลับกัน การก่อหนี้ภาคธุรกิจเพิ่มขึ้นไม่ได้ส่งผลให้เศรษฐกิจขยายตัวแต่อย่างใดแม้กระทั่งในระยะสั้น และยังส่งผลทางลบต่อเศรษฐกิจภายในระยะเวลา 1 - 3 ปีข้างหน้า อีกทั้งงานศึกษานี้ ยังชี้ให้เห็นว่า หนี้ครัวเรือนมีขนาดของผลกระทบทางลบต่อ GDP มากกว่าหนี้ภาคธุรกิจโดยเปรียบเทียบ แต่หนี้ภาคธุรกิจมักจะส่งผลกระทบต่อขยายตัวของการลงทุนของประเทศมากกว่าหนี้ครัวเรือน ยิ่งไปกว่านั้น ในประเทศพัฒนาแล้ว หนี้ครัวเรือนนำไปสู่ความผันผวนหรือการสูงขึ้นและลดลงอย่างรวดเร็วของราคาที่อยู่อาศัย แต่หนี้ครัวเรือนส่งผลเพียงให้ราคาที่อยู่อาศัยลดลงสำหรับในประเทศกำลังพัฒนา หนี้ครัวเรือนส่งผลเสียต่อราคาที่อยู่อาศัยในระยะปานกลาง ขณะที่หนี้ภาคธุรกิจแทบไม่ส่งผลต่อราคาที่อยู่อาศัย ขณะเดียวกัน Tunc and Kilinc (2023) ศึกษาหนี้ครัวเรือนของประเทศพัฒนาแล้ว ระหว่างปี 2542 - 2562 ชี้ให้เห็นว่า ภาระหนี้ครัวเรือนส่งผลเชิงลบต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจทั้งในระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว เนื่องจากภายใต้รายได้ที่คงที่ ครัวเรือนจะปรับตัวด้วยการลดรายจ่ายด้านอุปโภคบริโภคลงอย่างมีนัยสำคัญ

สำหรับประเทศไทยมีงานศึกษาที่สะท้อนให้เห็นว่า หนี้ครัวเรือนส่งผลกระทบทางลบต่อเศรษฐกิจไทย อาทิ Yunyong Thaicharoen, Kiatpong Ariyapruchya and Thitima Chucherd (2004) พบว่า หนี้สินต่อรายได้ที่สูงมีนัยว่า การบริโภคของครัวเรือนจะมีความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาวะทางเศรษฐกิจมากขึ้น และจะกระทบต่อภาพรวมของเศรษฐกิจประเทศได้มากกว่า Athiphat, Phacharaphot, and Pasit (2015) ศึกษาการส่งผ่านผลกระทบของหนี้ครัวเรือนประเทศไทย ในช่วงปี 2552 - 2554 จากการสำรวจครัวเรือนในพื้นที่ทั้งหมด 776 อำเภอทั่วประเทศ พบว่า หนี้ครัวเรือนจะส่งผลกระทบผ่านการเติบโตของการบริโภคสินค้าประเภทไม่คงทนให้ลดลง ซึ่งในพื้นที่ที่ประชากรมีหนี้ครัวเรือนมาก แม้วามีรายได้เพิ่มขึ้น

แต่การเติบโตของการบริโภคจะเพิ่มขึ้นน้อยกว่าพื้นที่ที่ประชากรมีหนี้ครัวเรือนน้อย ปรากฏว่า พื้นที่ที่ประชากรมีหนี้ครัวเรือนน้อย รายได้ที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 จะทำให้การบริโภคเติบโตร้อยละ 7.8 ส่วนพื้นที่ที่ประชากรมีหนี้ครัวเรือนมาก รายได้ที่เพิ่มขึ้นในสัดส่วนเท่ากัน จะทำให้การบริโภคเติบโตเพียงร้อยละ 5.4

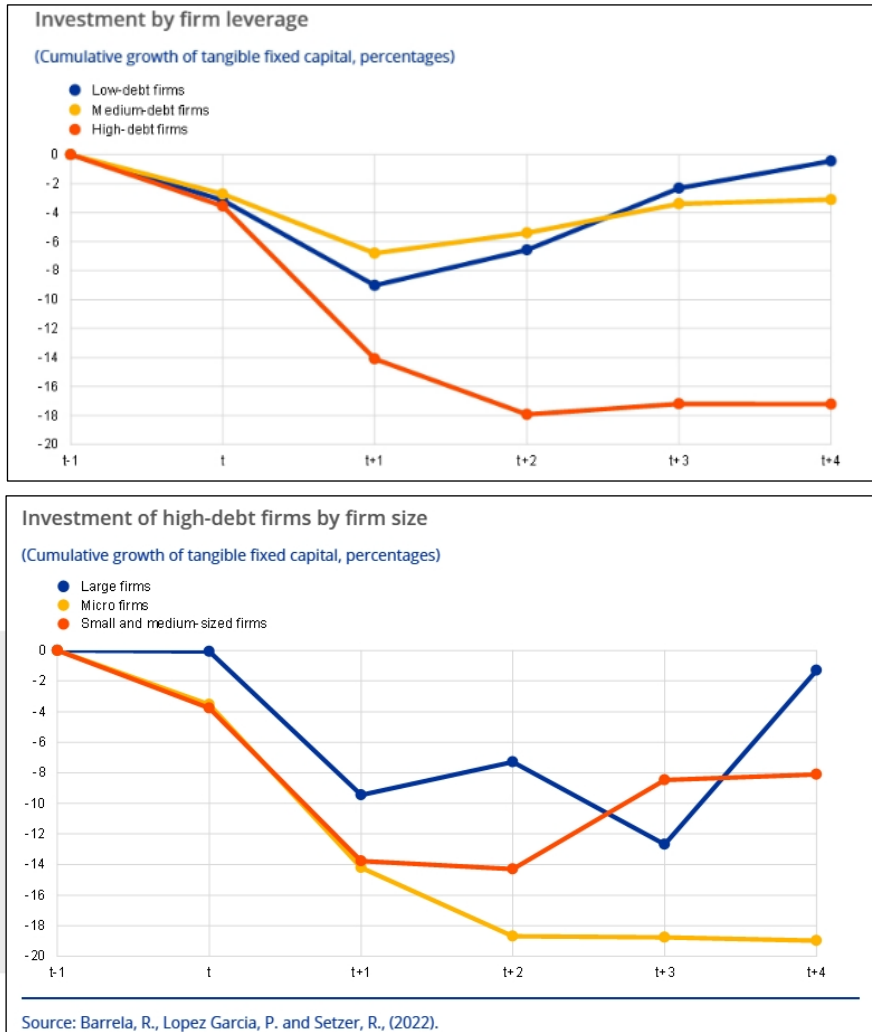
ผลกระทบของหนี้สินภาคธุรกิจต่อเศรษฐกิจของประเทศ

Rodrigo Barrela, Paloma Lopez-Garcia and Ralph Setzer นักเศรษฐศาสตร์และนักวิเคราะห์ของธนาคารกลางยุโรป (ECB) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินกับการลงทุนของธุรกิจของประเทศในเขตยูโรโซนจำนวน 14 ประเทศ³ ในช่วงปี 2548 - 2561 ซึ่งใช้ข้อมูลระดับรายธุรกิจ (Firm level) รวมกันกว่า 15 ล้านราย พบความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามระหว่างระดับหนี้สินกับระดับการลงทุนในสินทรัพย์ (capital stock) ของภาคธุรกิจ โดยธุรกิจที่มีหนี้สิน⁴อยู่ในระดับสูงย่อมมีภาระค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยที่มากขึ้น และทำให้มีเงินทุนสำหรับนำไปใช้ลงทุนใหม่ ๆ ได้น้อยลง อีกทั้งยังมีแนวโน้มที่จะหาเงินลงทุนจากแหล่งทุนภายนอกได้ยากขึ้น (เช่น ธนาคารพาณิชย์) เนื่องจากมีความเสี่ยงผิดนัดชำระหนี้สูง จึงไม่ได้รับการให้สินเชื่อ หรือที่เรียกสถานการณ์นี้ว่า debt overhang ทำให้การลงทุนของธุรกิจลดลงค่อนข้างมาก ซึ่งจากผลการศึกษา ปรากฏว่าการลงทุนของธุรกิจที่มีหนี้สินอยู่ในระดับสูงมักมีการลงทุนเพิ่มเติมน้อยกว่าการลงทุนของธุรกิจที่มีหนี้สินอยู่ในระดับต่ำถึงร้อยละ 15 ซึ่งธุรกิจที่มีหนี้สินอยู่ในระดับต่ำ การก่อหนี้ที่เพิ่มขึ้นมักนำไปเพิ่มการลงทุนในสินทรัพย์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และคุณภาพของสินค้าและบริการ

เมื่อศึกษาในกรณีที่มีเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดในทางลบ (negative shocks) เข้ามากระทบต่อการดำเนินกิจการของธุรกิจ พบว่า ธุรกิจที่มีหนี้สินอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดในทางลบ มักส่งผลให้การลงทุนของธุรกิจลดลงไปชั่วขณะเพียงระยะสั้น แต่กลับมาฟื้นตัวได้เร็ว อีกทั้งยังสามารถเพิ่มการลงทุนได้อีกครั้ง ภายหลังจากที่สถานการณ์นั้นคลี่คลาย ขณะที่ธุรกิจที่มีหนี้สินอยู่ในระดับสูง เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดในทางลบ มักส่งผลให้การลงทุนของธุรกิจลดลงอย่างมาก โดยเฉพาะธุรกิจรายย่อย (Micro firms) ซึ่งจากการศึกษานี้ พบว่า การลงทุนในปีแรกลดลงประมาณร้อยละ 6 และลดลงถึงร้อยละ 20 ภายในระยะเวลา 4 ปีข้างหน้า สำหรับธุรกิจขนาดกลาง (Medium firms) และธุรกิจขนาดใหญ่ (Large firms) การลงทุนจะลดลงประมาณร้อยละ 8 และร้อยละ 2 ภายในระยะเวลา 4 ปีข้างหน้า โดยมีเหตุผลสำคัญ คือ ธุรกิจที่มีหนี้สินอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลางจะมีเงินสดและสินทรัพย์หมุนเวียนเพียงพอที่สามารถรองรับผลกระทบจากเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดได้ แต่ธุรกิจที่มีหนี้สินอยู่ในระดับสูงจะไม่มีเงินสดและสินทรัพย์หมุนเวียนที่เพียงพอต่อการรองรับผลกระทบจากเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด ตลอดจนยังไม่มีเงินสดและสินทรัพย์หมุนเวียนที่จะนำไปฟื้นฟูกิจการและลงทุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของธุรกิจ และคุณภาพของสินค้าและบริการในอนาคต หลังจากสถานการณ์นั้นคลี่คลายลง

³ ประเทศในเขตยูโรโซน 14 ประเทศที่ทำการศึกษา ได้แก่ เยอรมนี ฝรั่งเศส เบลเยียม อิตาลี สเปน โปรตุเกส สโลวาเกีย ออสเตรีย เนเธอร์แลนด์ กรีซ เอสโตเนีย โครเอเชีย ไอร์แลนด์ และฟินแลนด์

⁴ หนี้สินสำหรับการศึกษานี้ หมายถึง สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม

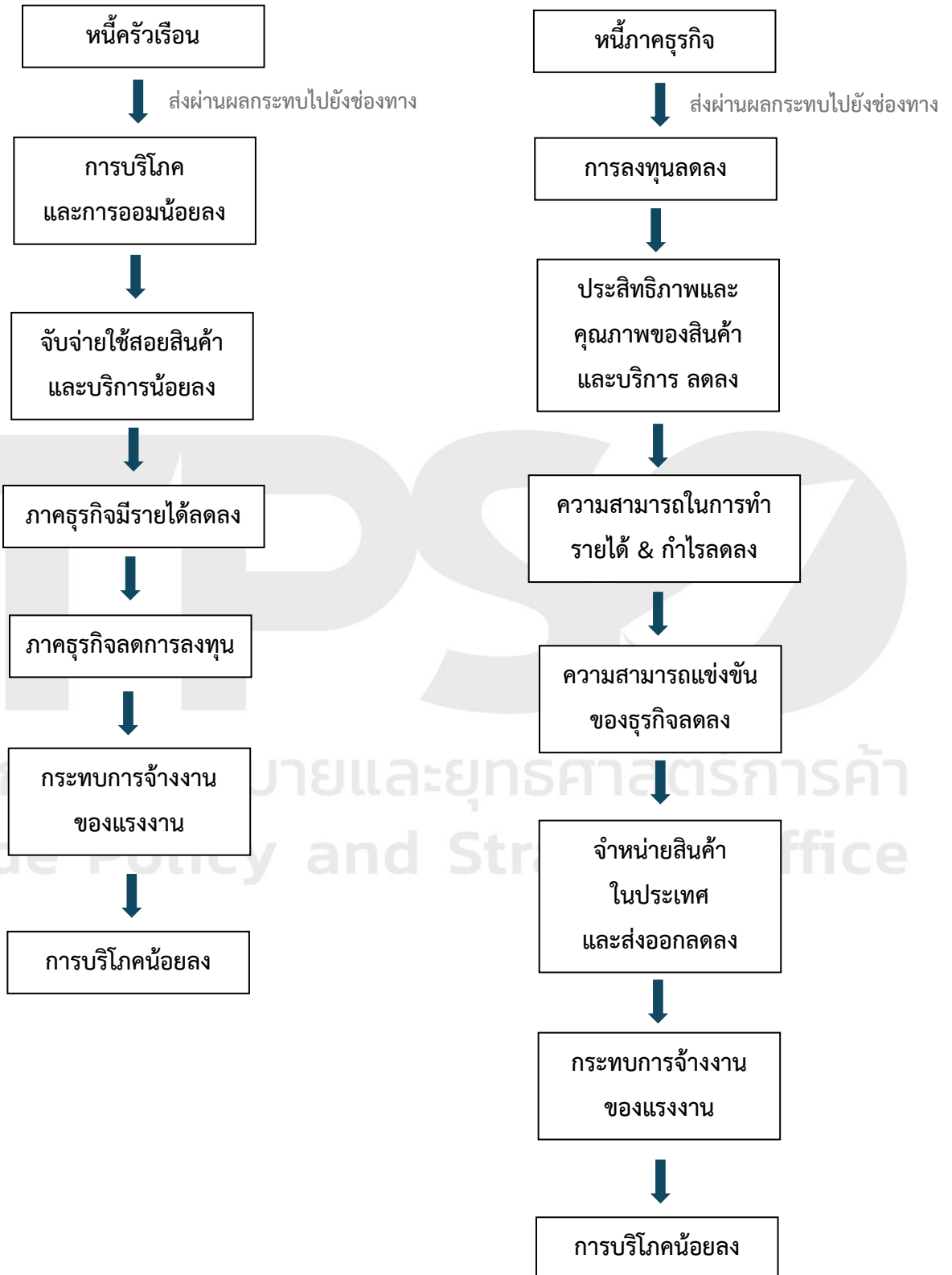

ที่มา: European Central Bank (ECB)

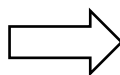
ผลกระทบของหนี้เสีย (NPLs) ต่อธนาคารพาณิชย์และระบบเศรษฐกิจ

หนี้เสีย (NPLs) ที่มากขึ้น ส่งผลให้เกิดการชะลอตัวทางเศรษฐกิจในระยะข้างหน้า เนื่องจากการมีหนี้ NPLs ที่มากขึ้น ส่งผลให้สถาบันการเงิน โดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์ต้องกันเงินสำรองตามเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นจำนวนมากขึ้น และจะกระทบต่อปริมาณเงินที่ธนาคารพาณิชย์สามารถปล่อยสินเชื่อให้มีจำนวนน้อยลง และต้องชะลอการปล่อยสินเชื่อให้แก่การขอสินเชื่อรายใหม่ ประกอบกับธนาคารพาณิชย์ต้องเพิ่มความเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อ จึงทำให้ทั้งภาคธุรกิจและประชาชนที่พึ่งพาแหล่งเงินทุนจากระบบธนาคารพาณิชย์ดำเนินการขอสินเชื่อได้ยากขึ้น ท้ายที่สุดจะส่งผลไปยังการลงทุนและการบริโภคของประเทศให้ชะลอตัว

สรุปการส่งผ่านผลกระทบของหนี้ครัวเรือน และหนี้ภาคธุรกิจ ต่อเศรษฐกิจของประเทศ

การบริโภค (Consumption) ลดลง
การลงทุน (Investment) ลดลง
การส่งออก (Export) ลดลง

GDP ลดลง

กรณีศึกษา

ผลกระทบของหนี้ครัวเรือนต่อภาคธุรกิจไทย

- ผลกระทบของหนี้ครัวเรือนจากสินเชื่อที่อยู่อาศัยต่อภาคธุรกิจ
- ผลกระทบของหนี้ครัวเรือนจากสินเชื่อส่วนบุคคลและสินเชื่อบัตรเครดิตต่อภาคธุรกิจ
- ผลกระทบของหนี้ครัวเรือนจากสินเชื่อรถยนต์ต่อภาคธุรกิจ

ผลกระทบของหนี้ครัวเรือนจากสินเชื่อที่อยู่อาศัยต่อภาคธุรกิจ

ธุรกิจก่อสร้างที่อยู่อาศัย และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ เติบโตได้อย่างจำกัด ซึ่งได้รับผลกระทบจากกำลังซื้อต่อตลาดที่อยู่อาศัยที่มีความเปราะบาง หนี้ครัวเรือนเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้บริโภคมีความสามารถในการใช้จ่ายใช้สอยและการชำระสินเชื่อลดลง ขณะเดียวกันหนี้จากสินเชื่อที่อยู่อาศัยที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะหนี้เสียที่มากขึ้น ทำให้สถาบันการเงินต้องเข้มงวดกับการปล่อยสินเชื่อ เพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดหนี้เสียเพิ่มขึ้น ทำให้ครัวเรือนหลายรายถูกปฏิเสธการขอสินเชื่อ และส่งผลให้กำลังซื้อฟื้นตัวหรือขยายตัวได้จำกัด นอกจากนี้ ตลาดที่อยู่อาศัยได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้เกิดการชะลอการซื้อที่อยู่อาศัย ตลอดจนสถานะทางการเงินของบุคคลที่มีข้อจำกัดจากการมีหนี้สินอยู่ในระดับสูงยังส่งผลต่อความสามารถในการใช้จ่าย การขอสินเชื่อ และการผ่อนชำระสินเชื่อที่ลดลง สะท้อนจากดัชนีความเชื่อมั่นในการซื้อที่อยู่อาศัยของศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์ต่ำกว่าระดับ 50⁵ ตลอดทั้งปี 2566 โดยเฉพาะที่อยู่อาศัยในกรุงเทพฯ และปริมณฑล ซึ่งผู้ที่ต้องการซื้อที่อยู่อาศัยยังคงมีความเชื่อมั่นในระดับน้อย ขณะเดียวกันภาพรวมของธุรกิจก่อสร้างและพัฒนาที่อยู่อาศัยที่สะท้อนจากดัชนีรวมตลาดอสังหาริมทรัพย์ (หมวดที่อยู่อาศัย) ของธนาคารอาคารสงเคราะห์ ในไตรมาสที่ 3/66 ลดลงจากไตรมาสก่อนหน้าร้อยละ 8.9 (QoQ) จากระดับ 90.6 ลงมาอยู่ที่ระดับ 82.5 ซึ่งปรับลดลงทั้งด้านอุปสงค์และอุปทานของที่อยู่อาศัย โดยมีสาเหตุสำคัญ คือ การยกเลิกการผ่อนคลายมาตรการ LTV ของธนาคารแห่งประเทศไทย⁶ ซึ่งกระทบต่อความต้องการซื้อที่อยู่อาศัยหลังที่ 2 เป็นต้นไป (2) หนี้ครัวเรือนที่อยู่ในระดับสูงกว่าร้อยละ 90 ต่อ GDP (3) อัตราดอกเบี้ยกู้ยืมปรับตัวสูงขึ้นตามการปรับขึ้นของอัตราดอกเบี้ยนโยบายของธนาคารแห่งประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมา ส่งผลต่อความสามารถในการซื้อที่อยู่อาศัย และ (4) เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวช้า กระทบต่อรายได้ท่ามกลางรายจ่ายที่มากขึ้น

ธุรกิจมีอุปทานที่อยู่อาศัยส่วนเกิน ข้อมูลจากศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์ พบว่า มีที่อยู่อาศัยสร้างเสร็จเหลือขายมากขึ้น⁷ โดยเฉพาะที่อยู่อาศัยในระดับราคา 1 - 3 ล้านบาท ซึ่งสะท้อนจากการโอนกรรมสิทธิ์ที่อยู่อาศัยทั้งประเทศในปี 2566 ลดลงทั้งจำนวนหน่วยและมูลค่า โดยมีจำนวนหน่วยที่โอนกรรมสิทธิ์อยู่ที่ 366,825 หน่วย ลดลงร้อยละ 6.6 (YoY) ขณะที่มูลค่าการโอนกรรมสิทธิ์อยู่ที่ 1.05 ล้านล้านบาท ลดลงร้อยละ 1.7 (YoY) หากพิจารณาถึงระดับราคาของที่อยู่อาศัยที่มีการโอนกรรมสิทธิ์ พบว่า ที่อยู่อาศัยระดับราคาไม่เกิน 5 ล้านบาท มีจำนวนหน่วยที่โอนกรรมสิทธิ์ (ทั้งบ้านใหม่และบ้านมือสอง) ลดลงร้อยละ 1.7 - 9.8 (YoY) แต่พบการขยายตัวของมูลค่าการโอนกรรมสิทธิ์ของที่อยู่อาศัยระดับราคา 5 ล้านบาทขึ้นไป ซึ่งขยายตัวร้อยละ

⁵ ระดับ 50 เป็นค่ากลางของดัชนีความเชื่อมั่นในการซื้อที่อยู่อาศัย

⁶ ธนาคารแห่งประเทศไทยยกเลิกการผ่อนคลายมาตรการกำหนดเพดานอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกัน (Loan to Value ratio: LTV) สำหรับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 67

⁷ ที่อยู่อาศัยสร้างเสร็จเหลือขาย คือ ตัวเลขที่บอกปริมาณที่อยู่อาศัยที่ยังไม่ได้มีการทำสัญญาจะซื้อขายในช่วงที่ทำการสำรวจ แต่เป็นโครงการที่อยู่อาศัยที่สร้างเสร็จแล้วเรียบร้อย ถือเป็นหนึ่งในตัวเลขสำคัญที่สามารถใช้บอกแนวโน้ม (1) กำลังซื้อในตลาด (2) ภาวะเศรษฐกิจของประเทศ กรณีตัวเลขปริมาณที่อยู่อาศัยสร้างเสร็จเหลือขายมีจำนวนมาก และเพิ่มขึ้นหลาย ๆ ไตรมาสติดต่อกัน ถือเป็นสัญญาณที่บอกได้ระดับหนึ่งว่ากำลังซื้อในตลาดหายไป โครงการสร้างเสร็จเดิมยังขายไม่ได้ และโครงการใหม่ที่สร้างเสร็จออกมาก็ยังคงขายไม่ได้เช่นกัน และ (3) โอกาสการลงทุน เนื่องจากตัวเลขนี้สามารถบอกแนวโน้มของกำลังซื้อและสภาพเศรษฐกิจได้ จึงช่วยให้นักลงทุนสามารถประเมินสถานการณ์ได้ว่า จังหวะเวลาดังกล่าวเป็นวิกฤติหรือโอกาส และต้องบริหารจัดการการลงทุนอย่างไรให้ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ

1.9 - 11.9 (YoY) สะท้อนการชะลอตัวของกำลังซื้อของกลุ่มคนระดับรายได้ปานกลางถึงน้อย ทำให้ยอดขายตลาดที่อยู่อาศัยระดับกลาง-ล่างลดลง ขณะเดียวกัน ธนาคารพาณิชย์อนุมัติสินเชื่อให้กับลูกค้ารายใหม่ที่ต้องการซื้อที่อยู่อาศัยลดลงเช่นเดียวกัน โดยลดลงร้อยละ 2.8 (YoY) จึงทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่อาศัยต้องปรับรูปแบบการดำเนินธุรกิจไปพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ระดับบนที่มีราคาแพงขึ้น เพื่อตอบรับกำลังซื้อของกลุ่มผู้มีรายได้สูง โดยเฉพาะโครงการที่อยู่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล ซึ่งมีการเปิดตัวโครงการบ้านเดี่ยวใหม่ จำนวน 18,520 หน่วย ขยายตัวร้อยละ 5.7 (YoY) และบ้านแฝด 9,609 หน่วย ขยายตัวร้อยละ 7.7 (YoY) ขณะที่โครงการทาวน์เฮาส์ที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มกำลังซื้อระดับปานกลางลงมา มีจำนวนโครงการที่เปิดตัวใหม่ จำนวน 20,427 หน่วย ลดลงร้อยละ 22.1 (YoY) และโครงการอาคารชุดเปิดตัวใหม่ จำนวน 47,800 หน่วย ลดลงร้อยละ 14.5 (YoY)

ผู้ประกอบการธุรกิจชะลอการลงทุนโครงการใหม่ โดย 10 บริษัท ได้แก่ (1) แอสสิริ (2) เอพี ไทยแลนด์ (3) ศุภาลัย (4) แลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ (5) พฤษภา โฮลดิ้ง (6) แอสเซทไวส์ (7) เอสซี แอสเสท (8) โนเบิล ดีเวลลอปเม้นท์ (9) สิงห์ เอสเตท และ (10) ลลิล พร็อพเพอร์ตี้ มีแผนที่จะเปิดตัวโครงการใหม่ในปี 2567 ลดลงจากปี 2566 ร้อยละ 11.2 (จำนวนรวมกัน 317 โครงการ) และมีมูลค่าโครงการลดลง 39,830 ล้านบาท (มูลค่าโครงการรวมกัน 315,430 ล้านบาท)

หนี้ NPLs หรือหนี้เสียของภาคธุรกิจการก่อสร้างขยายตัว แม้ว่าจะขยายตัวในอัตราชะลอลงก็ตาม ธนาคารแห่งประเทศไทย รายงานหนี้ NPLs ของภาคธุรกิจการก่อสร้างในปี 2566 มีมูลค่า 28,504 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 3.6 (YoY) จากปีก่อนหน้าที่มีหนี้ NPLs อยู่ที่ 27,512 ล้านบาท (ขยายตัวร้อยละ 14.0) แม้ว่าหนี้ NPLs ของปี 2566 จะขยายตัวในอัตราที่ชะลอลง แต่มูลค่าของหนี้สินยังถือว่าสูงขึ้น และคิดเป็นร้อยละ 8.2 ของปริมาณสินเชื่อรวมของธุรกิจนั้น

การประเมินการส่งผ่านผลกระทบระหว่างธุรกิจก่อสร้างที่อยู่อาศัยกับธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

การชะลอตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจของภาคธุรกิจก่อสร้าง โดยเฉพาะธุรกิจก่อสร้างที่อยู่อาศัย และการเกิดหนี้ NPLs ในภาคธุรกิจดังกล่าว จะส่งผลกระทบต่อไปยังภาคธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือทำธุรกิจเชื่อมโยงกัน โดยการวิเคราะห์จากตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต (I-O Table) ที่สะท้อนความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างหน่วยธุรกิจต่าง ๆ ภายในประเทศ สามารถวิเคราะห์ได้ว่า หากเกิดการชะลอตัวของภาคการก่อสร้างที่อยู่อาศัย จะส่งผลกระทบต่อไปยังธุรกิจที่เกี่ยวข้องแบบ backward linkage โดย**ธุรกิจผลิตผลิตภัณฑ์คอนกรีตจะได้รับผลกระทบมากที่สุด** เนื่องจากเป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจก่อสร้างที่อยู่อาศัย ในฐานะธุรกิจผลิตสินค้าที่เป็นปัจจัยการผลิตให้แก่ธุรกิจก่อสร้างที่อยู่อาศัย ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.5 ของมูลค่าการใช้ปัจจัยการผลิตทั้งหมดของธุรกิจก่อสร้างที่อยู่อาศัย รองลงมาเป็นธุรกิจผลิตซีเมนต์ บริการค้าปลีก บริการค้าส่ง บริการขนส่งทางถนนโดยรถบรรทุก ตามลำดับ

ภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับธุรกิจก่อสร้างที่อยู่อาศัย ในฐานะผลิตภัณฑ์ที่เป็นปัจจัยการผลิต	สัดส่วนการใช้ปัจจัย การผลิตจากธุรกิจนั้น ๆ ของธุรกิจก่อสร้างที่อยู่อาศัย (ร้อยละ)	จำนวน ธุรกิจ SMEs (ราย)
การผลิตผลิตภัณฑ์คอนกรีต	14.5	8,007
การผลิตซีเมนต์	13.4	250
ค้ำปลีก	8.1	45,909
ค้ำส่ง	7.2	17,537
การขนส่งทางถนนโดยรถบรรทุก	7.1	6,954
การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ (เช่น กรอบหน้าต่าง ราวบันได ฯลฯ)	6.3	14,312
การทำเหมืองหินและการย่อยหิน	5.9	1,183
การผลิตผลิตภัณฑ์จากดินที่ใช้กับงานก่อสร้าง (เช่น อิฐ)	5.5	1,855
สถาบันการเงิน	2.3	3,969
การผลิตสีทา น้ำมันชักเงา และแล็กเกอร์	2.2	482
โรงเลื่อย	2.0	2,676
การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่น	1.9	241
การผลิตแก้วและผลิตภัณฑ์แก้ว (เช่น กระบอก)	1.8	743
การทำไม้ซุง	1.4	124
การผลิตกระเบื้อง เครื่องสุขภัณฑ์	1.3	1,813
ไฟฟ้า	1.3	3,671
การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก	1.2	196
การผลิตเครื่องมือเครื่องใช้ไฟฟ้าอื่น ๆ (เช่น โคมไฟฯ หลอดไฟฟ้า)	1.2	1,273
โรงกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม	1.2	159
การทำเหมืองแร่และเหมืองหินอื่น ๆ (ยิปซัม ดินขาว ทรายละเอียด)	1.0	1,447
ธุรกิจก่อสร้างที่อยู่อาศัย		30,094

ที่มา: โครงการพัฒนาแบบจำลองเพื่อเพิ่มศักยภาพการประเมินสภาพการณ์และวิเคราะห์ผลกระทบ
ด้านเศรษฐกิจการค้าของประเทศ สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (ตาราง I-O)
สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (จำนวนธุรกิจ SMEs)

การประเมินผลกระทบผ่านมุมมองสถานะทางการเงินของธุรกิจ

เมื่อกำลังซื้อที่อยู่อาศัยลดลง ย่อมส่งผลให้ธุรกิจที่เกี่ยวข้องได้รับผลกระทบตามไปด้วย ทั้งนี้ขนาดของผลกระทบย่อมแตกต่างกันตามสถานะทางการเงินของธุรกิจที่สะท้อนถึงความแข็งแกร่ง และการรับมือต่อปัญหาสภาพคล่องที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะทางเศรษฐกิจและตลาดที่ชะลอตัวลง ซึ่งการประเมินจะพิจารณาจากสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ รายจ่าย และกำไรสุทธิของแต่ละประเภทธุรกิจ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

กลุ่มธุรกิจการผลิตที่มีสถานะทางการเงินที่ดี ซึ่งกลุ่มธุรกิจเหล่านี้มีการก่อหนี้ที่ลดลงในช่วงที่ผ่านมา ขณะเดียวกัน ธุรกิจยังคงสร้างรายได้ได้เพิ่มขึ้น แม้ว่าจะมีรายจ่ายเพิ่มขึ้น แต่ยังคงสร้างกำไรสุทธิเพิ่มขึ้นให้แก่ธุรกิจได้ เช่น การผลิตผลิตภัณฑ์ไฟเบอร์กลาส การผลิตผลิตภัณฑ์วัสดุทนไฟ การผลิตโซ่ ลวดสปริง สลักเกลียว และตะปูควง การผลิตเครื่องสุขภัณฑ์ที่ทำจากโลหะ ขณะเดียวกัน มีกลุ่มธุรกิจที่ยังคงมีกำไรสุทธิเพิ่มขึ้น แม้ว่าจะมีการก่อหนี้และรายจ่ายเพิ่มขึ้น แต่ยังมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นเข้ามาช่วยบริหารให้การดำเนินธุรกิจยังคงไปได้ดี เช่น การผลิตพรม พรมหนา รวมถึงฉนวนกันความร้อนบนหลังคา การผลิตผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการก่อสร้าง/ประกอบอาคารที่ทำจากพลาสติก การผลิตแก้ว/กระจกแผ่น การผลิตไฟเบอร์กลาส การผลิตวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างอื่น ๆ ที่ทำจากดินเหนียว การผลิตผลิตภัณฑ์คอนกรีตเพื่อใช้ในการก่อสร้าง การผลิตคอนกรีตผสมเสร็จ การผลิตผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการก่อสร้าง ดังนั้นกลุ่มธุรกิจเหล่านี้จึงมีแนวโน้มที่จะเกิดปัญหาสภาพคล่องน้อยกว่าอีกกลุ่มที่มีสถานะทางการเงินที่อ่อนแออยู่แล้วจากช่วงเวลาที่ผ่านมา

กลุ่มธุรกิจการผลิตที่มีสถานะทางการเงินที่อ่อนแอ โดยมีรายได้ที่ลดลง ท่ามกลางการก่อหนี้และรายจ่ายที่เพิ่มขึ้น ทำให้มีกำไรสุทธิลดลงด้วย กลุ่มธุรกิจเหล่านี้จะมีความอ่อนไหวต่อการชะลอตัวของเศรษฐกิจและตลาดที่อยู่อาศัย อาทิ การผลิตเครื่องจักรสำหรับการทำเหมืองแร่ เหมืองหินและการก่อสร้าง การผลิตลวด เคเบิลและของที่ทำจากลวด การผลิตผลิตภัณฑ์แก้วอื่น ๆ ขณะเดียวกัน มีบางธุรกิจที่มีกำไรสุทธิลดลง ซึ่งมีความเป็นไปได้ที่มีสาเหตุมาจากการก่อหนี้และมีรายจ่ายที่เพิ่มขึ้น แม้ว่าจะมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่อาจยังไม่เพียงพอต่อการชดเชยด้านรายจ่าย เช่น การผลิตอิฐ การผลิตกระเบื้องปูพื้นและแผ่นเซรามิก การผลิตเครื่องสุขภัณฑ์เซรามิก การผลิตปูนซีเมนต์ การผลิตผลิตภัณฑ์ไฟเบอร์ซีเมนต์ ซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจจะต้องปรับตัวและวางแผนการดำเนินงานให้รัดกุม เพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินต่อไปได้ในระยะยาว

กลุ่มธุรกิจค้าปลีก สถานะทางการเงินของธุรกิจร้านขายปลีกวัสดุก่อสร้างในช่วงที่ผ่านมา มีกำไรสุทธิที่ลดลง แม้ว่าธุรกิจมีสินทรัพย์และรายได้เพิ่มขึ้น แต่กลับมีหนี้สินและรายจ่ายเพิ่มขึ้นเช่นกัน จึงอาจได้รับผลกระทบที่มากกว่ากลุ่มธุรกิจค้าปลีกที่ยังคงมีกำไรสุทธิเพิ่มขึ้นในช่วงที่ผ่านมาจากหนี้สินและรายจ่ายที่ลดลง จึงสามารถรองรับความผันผวนทางเศรษฐกิจได้มากกว่า และมีปัญหาสภาพคล่องน้อยกว่าโดยเปรียบเทียบ เช่น ร้านขายปลีกอุปกรณ์ช่างและเครื่องสุขภัณฑ์ ร้านขายปลีกพรม พรมหนา วัสดุปิดฝาผนังและปูพื้น ดังนั้นหากภาวะตลาดของธุรกิจก่อสร้างที่อยู่อาศัยชะลอตัว หรือหดตัว ร้านขายปลีกวัสดุก่อสร้างย่อมได้รับผลกระทบมากกว่าโดยเปรียบเทียบจากสถานะทางการเงินที่อ่อนแอกว่า

กลุ่มธุรกิจค้าส่ง กลุ่มธุรกิจค้าส่งมีการก่อหนี้มากขึ้นในช่วงที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ธุรกิจส่วนใหญ่สามารถสร้างรายได้ได้เพิ่มขึ้น และมีกำไรสุทธิเพิ่มขึ้น แม้ว่าจะมีรายจ่ายเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน เนื่องจากธุรกิจค้าส่งส่วนใหญ่มีกลุ่มลูกค้าที่หลากหลาย จึงสามารถกระจายรายได้ไปยังหลายกลุ่มลูกค้า อาทิ ธุรกิจขายส่งของใช้ในครัวเรือนที่ทำจากสิ่งทอ ธุรกิจขายส่งอุปกรณ์สำหรับให้แสงสว่าง ธุรกิจขายส่งเครื่องจักรและอุปกรณ์งานวิศวกรรมโยธา งานเหมืองแร่และงานก่อสร้าง ธุรกิจขายส่งอิฐ หิน ปูน ทราย และผลิตภัณฑ์คอนกรีต ธุรกิจขายส่งไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ ธุรกิจขายส่งสีทา น้ำมันชักเงาและแล็กเกอร์ ทั้งนี้ มีเพียงธุรกิจขายส่งเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในครัวเรือน และธุรกิจขายส่งวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง ผลิตภัณฑ์โลหะ อุปกรณ์ระบบท่อที่สถานะทางการเงินมีกำไรสุทธิลดลง และมีรายจ่ายเพิ่มขึ้น

หากพิจารณาตามขนาดธุรกิจขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ พบว่า ในทุกหมวดธุรกิจ ธุรกิจขนาดเล็กมักประสบปัญหาภาวะขาดทุนมากกว่า ขณะที่ธุรกิจขนาดใหญ่มีส่วนธุรกิจที่ขาดทุนน้อยกว่า ธุรกิจที่มีกำไรอยู่มาก เนื่องจากธุรกิจขนาดใหญ่มีความได้เปรียบทั้งด้านความสามารถในการทำกำไร มีสภาพคล่อง รวมถึงมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน พิจารณาจากตัวอย่างอัตราส่วนทางการเงิน อาทิ อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิต่อรายได้ และอัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ ซึ่งธุรกิจขนาดเล็กส่วนใหญ่มีอัตราที่น้อยกว่าในหลายหมวดธุรกิจ สะท้อนถึงความสามารถในการทำกำไรและสภาพคล่องที่น้อยกว่า ธุรกิจขนาดใหญ่ รวมถึงธุรกิจขนาดใหญ่ล้วนมีประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ดีกว่าจากตัวเลขอัตราค่าใช้จ่ายการดำเนินงานต่อรายได้รวมที่ต่ำกว่าธุรกิจขนาดเล็ก

ผลกระทบของหนี้ครัวเรือนจากสินเชื่อส่วนบุคคลและสินเชื่อบัตรเครดิตต่อภาคธุรกิจ

ธุรกิจบัตรเครดิตเติบโตอย่างรวดเร็วตามพฤติกรรมชำระหนี้ของผู้บริโภคยุคใหม่ที่นิยมจ่ายเงินสินค้าอุปโภคบริโภคด้วยบัตรเครดิต และการพัฒนาเทคโนโลยี/นวัตกรรมด้านการชำระเงินที่ทำให้การใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตสะดวก ซึ่งบัตรเครดิตเปรียบเสมือนเป็นการให้สินเชื่อเพื่อการบริโภค (Consumer credit) ทางอ้อมแก่ลูกค้าผ่านวงเงินที่ได้รับอนุมัติไว้ล่วงหน้า ทำให้เกิดพฤติกรรมที่เรียกว่า “ใช้ก่อน จ่ายทีหลัง” รวมทั้งผู้ถือบัตรเครดิตยังสามารถเบิกเงินสดล่วงหน้าจากวงเงินที่ได้รับอนุมัติได้อีกด้วย

สินเชื่อบัตรเครดิตเป็นสินเชื่อที่ไม่มีหลักประกัน และยังมีสิทธิประโยชน์ให้สามารถผ่อนชำระค่าสินค้าและบริการเป็นงวดได้ โดยการชำระเงินผ่านบัตรเครดิตส่วนใหญ่ชำระค่าสินค้าอุปโภคบริโภคในห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านอาหาร/ภัตตาคาร ค่าเดินทาง (ค่าน้ำมัน) โดยธนาคารแห่งประเทศไทย ให้ข้อมูลตัวเลขการใช้จ่ายในประเทศผ่านบัตรเครดิตในไตรมาสที่ 3/66 มีมูลค่า 1.85 แสนล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 12.2 (YoY) ซึ่งเพิ่มขึ้นทั้งการใช้จ่ายจากการชำระเงินผ่านเครื่องรูดบัตร EDC และการใช้จ่ายผ่านทางออนไลน์ อย่างไรก็ตาม มีตัวเลขที่น่าสนใจจากยอดเบิกเงินสดล่วงหน้าผ่านบัตรเครดิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.5 (YoY) สะท้อนถึงการขาดสภาพคล่องและการขาดเงินใช้จ่ายของประชาชน นอกจากนี้ ปริมาณการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตที่เติบโตขึ้นในช่วงที่ผ่านมา ทำให้ยอดคงค้างหนี้จากบัตรเครดิตเติบโตเร็ว และเร็วกว่าหนี้ครัวเรือนประเภทอื่น ๆ อีกทั้งคุณภาพของหนี้บัตรเครดิตมีแนวโน้มแย่ลง สะท้อนจากยอดหนี้บัตรเครดิต NPLs ที่สูงขึ้น และมีสัดส่วนต่อสินเชื่อรวมสูงที่สุดในบรรดาหนี้ครัวเรือนทั้งหมด ขณะเดียวกันเครดิตบูโร หรือ บริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด

รายงานตัวเลขหนี้ค้างชำระไม่เกิน 90 วัน (SM loan) ของสินเชื่อบัตรเครดิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.0 (YoY) หรือคิดเป็นมูลค่าหนี้ที่กำลังจะมีปัญหา 9.7 พันล้านบาท ส่งผลให้ในอนาคตประเทศไทยมีความเสี่ยงที่ประชาชนจะประสบปัญหาการผิดนัดชำระหนี้เพิ่มขึ้น อีกทั้งสัดส่วนภาระหนี้สินที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้กำลังซื้อในประเทศและสภาพคล่องทางเศรษฐกิจโดยรวมลดลง

ปัญหาหนี้ครัวเรือนส่งผลต่อกลยุทธ์การดำเนินงานของสถาบันการเงิน บริษัทบัตรเครดิต และบริษัทให้บริการสินเชื่อที่ต้องมีความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อมากขึ้น ขณะเดียวกันธนาคารแห่งประเทศไทยและรัฐบาลขอความร่วมมือสถาบันการเงินต่าง ๆ ควบคุมและชะลอการก่อภาระหนี้เพิ่มในอนาคตของประชาชน อาทิ การลดการส่งเสริมการผ่อนชำระ การมีเงื่อนไขการสมัครสินเชื่อส่วนบุคคลและบัตรเครดิตที่เข้มงวดขึ้น และมาตรการปล่อยกู้ที่มีความรับผิดชอบ (Responsible Lending) ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสินเชื่อและบริบริการ ในส่วนของผลกระทบต่อภาครัฐ เนื่องจากครัวเรือนส่วนใหญ่ที่มีหนี้สินอยู่ในระดับสูงยอมใช้เวลาในการจัดการปัญหาดังกล่าว และอาจไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้เมื่อเข้าสู่วัยชราหรือเมื่อประสบกับปัญหาทำให้ภาครัฐมีภาระที่ต้องดูแลและให้ความช่วยเหลือมากขึ้น นำมาซึ่งการใช้งบประมาณส่วนอื่นแทนที่จะนำเงินงบประมาณดังกล่าวไปใช้ในการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ รวมถึงการก่อให้เกิดปัญหาเสถียรภาพทางการคลังของประเทศในระยะยาว

ความเสี่ยงของหนี้ครัวเรือนจากสินเชื่อบัตรเครดิต นำไปสู่ความสามารถในการจับจ่ายใช้สอยที่ลดลงใน 2 มิติ คือ ความสามารถในการใช้จ่ายที่ลดลงผ่านวงเงินที่น้อยลง และความสามารถใช้จ่ายที่ลดลงผ่านเงินที่สามารถใช้จ่ายได้จริงหลังทำการจ่ายหนี้ ท้ายที่สุดจะทำให้ภาพรวมการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของทั้งประเทศลดลงได้ โดยการลดการใช้จ่ายสินค้าอุปโภคบริโภค โดยเฉพาะสินค้าฟุ่มเฟือย ลดการวางแผนเดินทางท่องเที่ยวลง เนื่องจากไม่สามารถมีวงเงินเพียงพอเพื่อนำไปใช้จ่าย และเสี่ยงต่อการจ่ายอัตราดอกเบี้ยและอัตราค่าธรรมเนียมที่สูง หากไม่สามารถจ่ายได้เต็มจำนวนหรือผิดนัดชำระหนี้ ทั้งนี้ ประเมินว่า ภาคธุรกิจที่จะได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของการจับจ่ายใช้สอย ประกอบด้วย ธุรกิจค้าปลีกประเภทสินค้าทั่วไป สินค้าแฟชั่น สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ ธุรกิจการผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค โดยเฉพาะสินค้าฟุ่มเฟือย ธุรกิจบริการร้านอาหาร/ภัตตาคาร ธุรกิจบริการโรงแรมที่พัก

ผลกระทบของหนี้ครัวเรือนจากสินเชื่อรถยนต์ต่อภาคธุรกิจ

หนี้จากสินเชื่อรถยนต์ที่มีมากขึ้น ทำให้ธนาคารแห่งประเทศไทยและสถาบันการเงินต้องเข้มงวดกับการปล่อยสินเชื่อรถยนต์ ทำให้การจำหน่ายรถยนต์ภายในประเทศได้รับผลกระทบให้ยอดขายลดลง โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย ประเมินว่า ปี 2567 รายได้ของธุรกิจค้าปลีกรถยนต์ (ธุรกิจดีลเลอร์รถยนต์) มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 15 (YoY) หรือรายได้จะลดลงจาก 1,233 พันล้านบาท ในปี 2566 เหลือ 1,053 พันล้านบาท ในปี 2567 จากการลดลงของรายได้การขายรถปีก่อนหน้าซึ่งมีปัจจัยกดดันหลักจากการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงินที่เข้มงวดและเป็นไปอย่างระมัดระวังมากขึ้น

ตามกฎเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ออก “ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การให้สินเชื่ออย่างรับผิดชอบและเป็นธรรม (Responsible Lending)” ซึ่งได้มีผลใช้บังคับตั้งแต่ต้นปี 2567 เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนจากสินเชื่อรถยนต์ที่อยู่ในระดับสูง และมีอัตราหนี้เสีย (NPLs) ที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี 2566 ถึงเดือนมกราคม 2567 มียอดถูกปฏิเสณสินเชื่อรถยนต์ประมาณร้อยละ 50 ของยอดขอสินเชื่อรถยนต์ทั้งหมด

ที่มา: ศูนย์วิจัยกสิกรไทย

สรุปผลการศึกษา

ปัจจุบันประเทศไทยมีหนี้ครัวเรือนและหนี้ภาคธุรกิจรวมกันกว่า 28.9 ล้านล้านบาท ซึ่งหนี้ครัวเรือนเป็นหนี้ที่มีความน่ากังวลมากขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากระดับหนี้ครัวเรือนของประเทศไทยอยู่ที่ร้อยละ 90.9 ต่อ GDP สูงกว่าระดับหนี้สูงสุดที่จะสามารถยังคงเสถียรภาพและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเอาไว้ได้ตามผลการศึกษาหลายฉบับทั้งของไทยและต่างประเทศ อีกทั้งยังมีระดับหนี้ที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของระดับหนี้ครัวเรือนของกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่ (Emerging Market Economies) โดยหนี้ภาคอสังหาริมทรัพย์เป็นหนี้ที่มีสัดส่วนมากที่สุด ขณะที่หนี้จากสินเชื่อส่วนบุคคลมีอัตราการเติบโตเร็วที่สุด หากพิจารณารายพื้นที่ ปรากฏว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคที่มีจำนวนครัวเรือนและสัดส่วนของครัวเรือนที่มีหนี้สินสูงกว่าภาคอื่น ๆ โดยเปรียบเทียบ อย่างไรก็ตาม ใดๆก็ดี กรุงเทพฯ และ 3 จังหวัด ปริณทล (นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ) มีสถานการณ์ที่น่าเป็นห่วงเช่นกัน

การศึกษาผลกระทบของหนี้ครัวเรือนและหนี้ภาคธุรกิจต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย งานศึกษาส่วนใหญ่ให้ข้อสรุปเป็นไปในทิศทางเดียวกันว่าจะมีผลกระทบเชิงลบมากกว่าต่อเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะในระยะปานกลางถึงยาว ส่วนใหญ่จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจเกิดการชะลอตัวภายในอย่างน้อย 3 ปีข้างหน้า นอกจากนี้ หนี้ครัวเรือนยังส่งผลกระทบต่อยังภาคธุรกิจทั้งผลกระทบทางตรงและผลกระทบทางอ้อมจากความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มธุรกิจ โดยมีตัวอย่างกรณีศึกษาผลกระทบของหนี้ครัวเรือนต่อสินเชื่อภาคอสังหาริมทรัพย์ พบว่า หากเกิดการชะลอตัวของภาคการก่อสร้างที่อยู่อาศัย จะส่งผลกระทบต่อยังธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องแบบ backward linkage โดยธุรกิจผลิตผลิตภัณฑ์คอนกรีตจะได้รับผลกระทบมากที่สุด เนื่องจาก

เป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจก่อสร้างที่อยู่อาศัยในฐานะธุรกิจผลิตสินค้าที่เป็นปัจจัยการผลิตให้แก่ธุรกิจก่อสร้างที่อยู่อาศัย ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.5 ของมูลค่าการใช้ปัจจัยการผลิตทั้งหมดของธุรกิจก่อสร้างที่อยู่อาศัย รองลงมาเป็นธุรกิจผลิตซีเมนต์ บริการค้าปลีก บริการค้าส่ง บริการขนส่งทางถนนโดยรถบรรทุก ตามลำดับ

ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐที่ผู้ดูแลและกำกับนโยบายจึงควรตระหนักต่อหนี้สินต่าง ๆ ที่มีอยู่ในประเทศ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และลุกลามไปยังเสถียรภาพของระบบการเงินและระบบเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้ ความมีวินัยทางการเงินส่วนบุคคลมีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้เศรษฐกิจสามารถพัฒนาไปข้างหน้าได้ เนื่องจากการที่ครัวเรือนและภาคธุรกิจมีหนี้สินอยู่ในระดับต่ำ ทำให้ภาครัฐไม่ต้องนำเงินงบประมาณไปแก้ไขจัดการกับปัญหาดังกล่าว ซึ่งเป็นการเบียดบังทรัพยากรและงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด และนำงบประมาณเหล่านั้นไปใช้ในทางการพัฒนาที่เอื้อต่อขีดความสามารถทางการแข่งขัน อาทิ โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและนวัตกรรม การส่งเสริมเศรษฐกิจสีเขียว การส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูง สำหรับรองรับอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2567. EC_MB_040_S2 เงินให้กู้ยืมแก่ภาคครัวเรือนจำแนกตามวัตถุประสงค์. (ออนไลน์). สืบค้นจาก https://app.bot.or.th/BTWS_STAT/statistics/BOTWEBSTAT.aspx?reportID=984&language=TH (เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2567).
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2567. รายงานผลการสำรวจภาวะและแนวโน้มสินเชื่อ (Credit Conditions Report) ไตรมาสที่ 4 ปี 2566. สืบค้นจาก <https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/thai-economy/econ-publication/credit-conditions-report/LoanSurvey-TH-2566-Q4.pdf>. (เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2567).
- ไทยรัฐ มั่นนี้. 2566. เครดิต บุโร เปิดตัวเลข หนี้เสีย คนต่างวัย Gen Y สูงสุด 3.9 แสนล้าน. (ออนไลน์). สืบค้นจาก https://www.thairath.co.th/money/economics/thailand_econ/2744149. (เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2567).
- ศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์. 2566. ตัวเลขที่อยู่อาศัยสร้างเสร็จเหลือขาย บอกอะไรกับนักลงทุนได้บ้าง. (ออนไลน์). สืบค้นจาก <https://www.reic.or.th/Knowledge/SuggestionHomeDetail/157>. (เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2566).
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. 2567. ธุรกิจดีเซลเลอร์รถยนต์ปี 2567 อาจหดตัวไปถึง 15% จากรายได้การขายรถที่ลดลง. (ออนไลน์). สืบค้นจาก <https://www.kasikomresearch.com/Pages/ftp-handler.aspx?token=47c52feb-7d29-4dfd-99a4-cae37d0a4bc4>. (เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2567).
- สถาบันวิจัยเศรษฐกิจ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2565. หนี้ครัวเรือนไทย วิกฤติแค่ไหน ทำให้ถึงไม่ความมองข้าม?. (ออนไลน์). สืบค้นจาก <https://projects.pier.or.th/household-debt/>. (เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2567).
- สถาบันวิจัยเศรษฐกิจ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2567. หนี้ครัวเรือนส่งผลอย่างไรต่อการเติบโตของเศรษฐกิจ?. (ออนไลน์). สืบค้นจาก <https://www.pier.or.th/blog/2024/0201/>. (เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2567).
- สำนักข่าวอิศรา. 2566. ‘สศช.’เผยคนอายุน้อยกว่า 30 ปี ‘หนี้เสีย’พุ่ง-ไตรมาส 2/66 ‘จ้างงานโต-ค่าจ้างแท้จริงเพิ่ม’. (ออนไลน์). สืบค้นจาก <https://www.isranews.org/article/isranews-news/121411-NESDC-social-GDP-Q2-66-news-new.html>. (เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2566).
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2566. สรุปผลที่สำคัญ การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือน พ.ศ. 2566 (6 เดือนแรก). (ออนไลน์). สืบค้นจาก https://www.nso.go.th/nsoweb/storage/survey_detail/2023/20231102091434_51782.pdf. (เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2567).

- Athiphat Muthitachoen, Phacharaphot Nuntrams, and Pasit Chotewattanakul (2015). **Rising Household Debt: Implications for Economic Stability**. (Online). Available: <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/TER/article/view/137687/102437>. (Access 27 March 2024).
- Cengiz Tunc and Mustafa Kilinc. 2023. **Household Debt and Economic Growth: Debt Service Matters**. *Open Economies Review*, 34(1), 71–92.
- Donghyun Park, Kwanho Shin, and Shu Tian. 2018. **Household debt, corporate debt, and the real economy: some empirical evidence**. (Online). Available: <https://www.adb.org/sites/default/files/publication/472036/ewp-567-household-debt-corporate-debt-real-economy.pdf>. (Access 26 March 2024).
- International Monetary Fund. 2017. **Chapter 2 Household debt and financial stability**. (Online). Available: <https://www.elibrary.imf.org/display/book/9781484308394/ch002.xml>. (Access 25 March 2024).
- Rodrigo Barreira, Paloma Lopez-Garcia, Ralph Setzer. 2022. **Medium-term investment responses to activity shocks: the role of corporate debt**. (Online). Available: <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpwps/ecb.wp2751~25ec268a2f.en.pdf>. (Access 30 March 2024).
- Stephen G Cecchetti, M S Mohanty and Fabrizio Zampolli. 2011. **The real effects of debt**. (Online). Available: <https://www.bis.org/publ/work352.pdf>. (Access 27 March 2024).
- Yunyong Thaicharoen, Kiatpong Ariyapruhya and Thitima Chucherd. 2024. **Rising Thai household debt: assessing risks and policy implications**. (Online). Available: https://www.researchgate.net/publication/241753476_Rising_Thai_Household_Debt_Assessing_Risks_and_Policy_Implications. (Access 29 March 2024).

